

**PŘÍLOHA Č. 4:
PROVÁZANOST KONCEPCE
SE STRATEGICKÝMI DOKUMENTY**

UNCTAD: Výhled kreativní ekonomiky

UNCTAD je anglická zkratka pro Konferenci OSN o obchodu a rozvoji, která je jednou z odborných organizací OSN. Byla ustanovena Valným shromážděním OSN v roce 1963. Řeší otázky hospodářské a obchodní spolupráce. V roce 2018 vydala publikaci Výhled kreativní ekonomiky, která analyzuje stav KKO ve světě a zároveň přináší profily jednotlivých zemí s ohledem na výkon kreativní ekonomiky včetně České republiky.

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Kulturní a kreativní odvětví jsou oborem budoucnosti. Jsou novou výzvou pro udržitelnou ekonomiku a příležitostí pro kulturu a její rozvoj. Kulturní a kreativní průmysly patří k nejrychleji rostoucím sektorům světa. Celkový podíl KKP dosahuje 7 % světového hrubého domácího produktu s meziročním růstem až 8,7 % podle statistik Mezinárodního obchodního centra, (společné organizace Mezinárodní obchodní organizace a Organizace spojených národů). Odvětví spadající pod KKO nezaznamenaly zásadní výkyv růstu ani přesto, že do daného období spadá finanční krize po roce 2008, ale naopak se vyznačují mimořádnou odolností. Důvodem je jejich nezpochybnitelný podíl na ostatních odvětvích, a to průřezově od designu přes vizuální umění, až po například grafiku a média. Důležitost KKP dokazuje i fakt, že přes celkovou stagnaci mezinárodního obchodu dosahuje tento sektor a výroba s ním spojená nepřetržitý růst objemu exportu (viz následující grafy této přílohy).

Kreativní ekonomika je v současné době koncentrována převážně ve velkých světových centrech, které jsou místy finančního kapitálu, investic a historického a kulturního dědictví. Velká, ekonomicky silná města se zaměřují na lákání talentů, předních inovačních firem, neboť podporují růst založený na znalostní ekonomice. Nadto jsou kulturní a kreativní průmysly silně provázané s územím jejich působení.

Kreativní ekonomika má nezanedbatelný přínos pro národní domácí produkt. Podporuje inovace a transfer znalostí napříč různými sektory a krom toho má kulturní hodnotu. Řada států uznává a podporuje kreativní ekonomiku jako součást ekonomických diverzifikačních strategií s cílem ekonomického růstu, prosperity a kvality života. Kreativní průmysly generují příjmy prostřednictvím intelektuálního vlastnictví a vytváří nové příležitosti především pro malé a střední podniky.

Mezinárodní obchod s kreativními produkty je měřen na základě sjednoceného vymezení, přičemž UNCTAD mezi kreativní produkcí řadí: umělecká řemesla, audiovizí, design, digitální tvorbu, nová média, výtvarná umění, nakladatelství a vydavatelství. Mezi kreativní služby jsou řazeny reklama, výzkum trhu a veřejného mínění, architektonické a další technické služby, výzkum a vývoj, personální, kulturní a volnočasové služby a audiovizuální služby.

Velikost globálního trhu kreativních produktů výrazně expanduje, přičemž se v letech 2002-2015 zdvojnásobil z \$208 miliard na \$509 miliard. I když finanční krize ovlivnila tvorbu, produkci a distribuci kreativních produktů, objem obchodu odpovídal mezi lety 2002 a 2015 průměrné míře růstu 7 %.

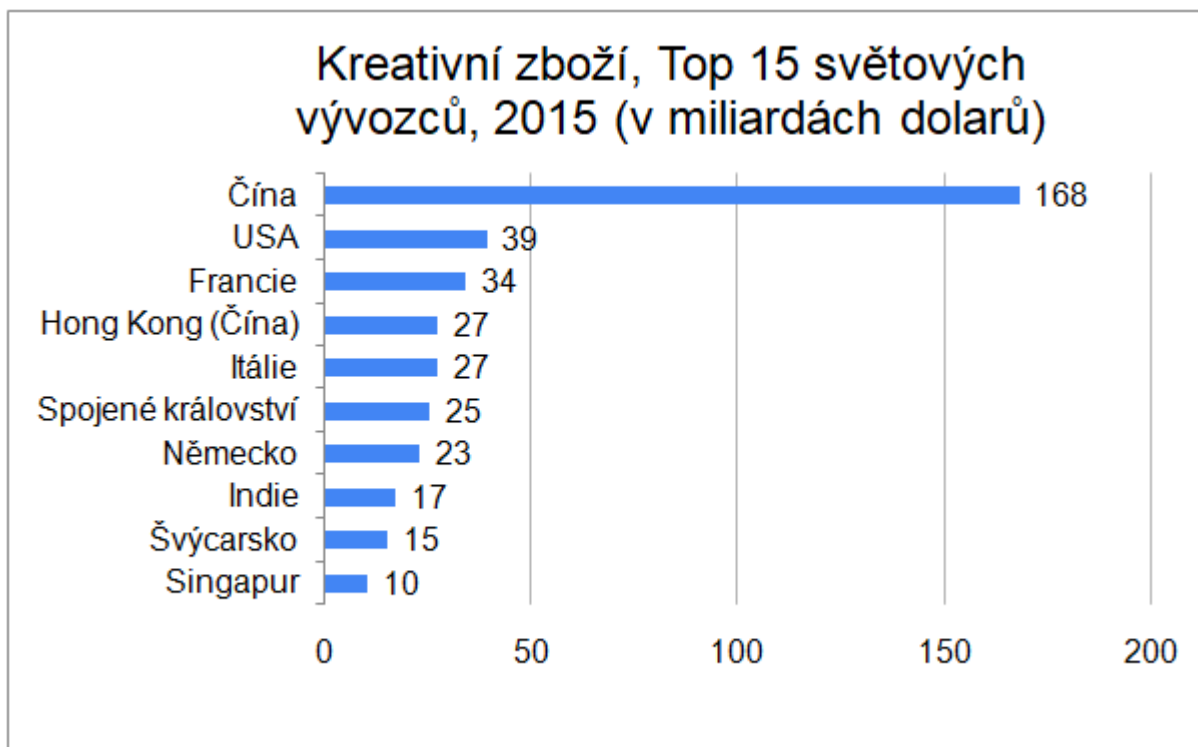
Nejvyšší podíl na trhu kreativních produktů a služeb zaujímají design, móda a film. Nejvýznamnějším exportérem zůstává Čína s průměrným růstem okolo 14 % (2002-2015).

Kreativní služby jsou významnou součástí kreativní ekonomiky a lze očekávat, že se v budoucnu stanou nejrychleji rostoucím odvětvím. Rozvíjejí se ruku v ruce s digitální a sdílenou ekonomikou. Konkrétní příklad lze uvést u vydavatelství a médií. Tiskoviny, původně považované za kreativní produkt lze nyní považovat za kreativní službu, jelikož fyzické noviny jsou postupně nahrazovány online a digitálními médii. Podobný trend lze vysledovat například v hudebním průmyslu, kdy kazety a CD jsou nahrazovány online streamováním, což řadíme opět mezi kreativní služby. Tato změna není jen technologická, ale ovlivňuje i způsob práce, vlastnická práva a další oblasti.

Světový vývoz kreativního zboží (v miliardách amerických dolarů)

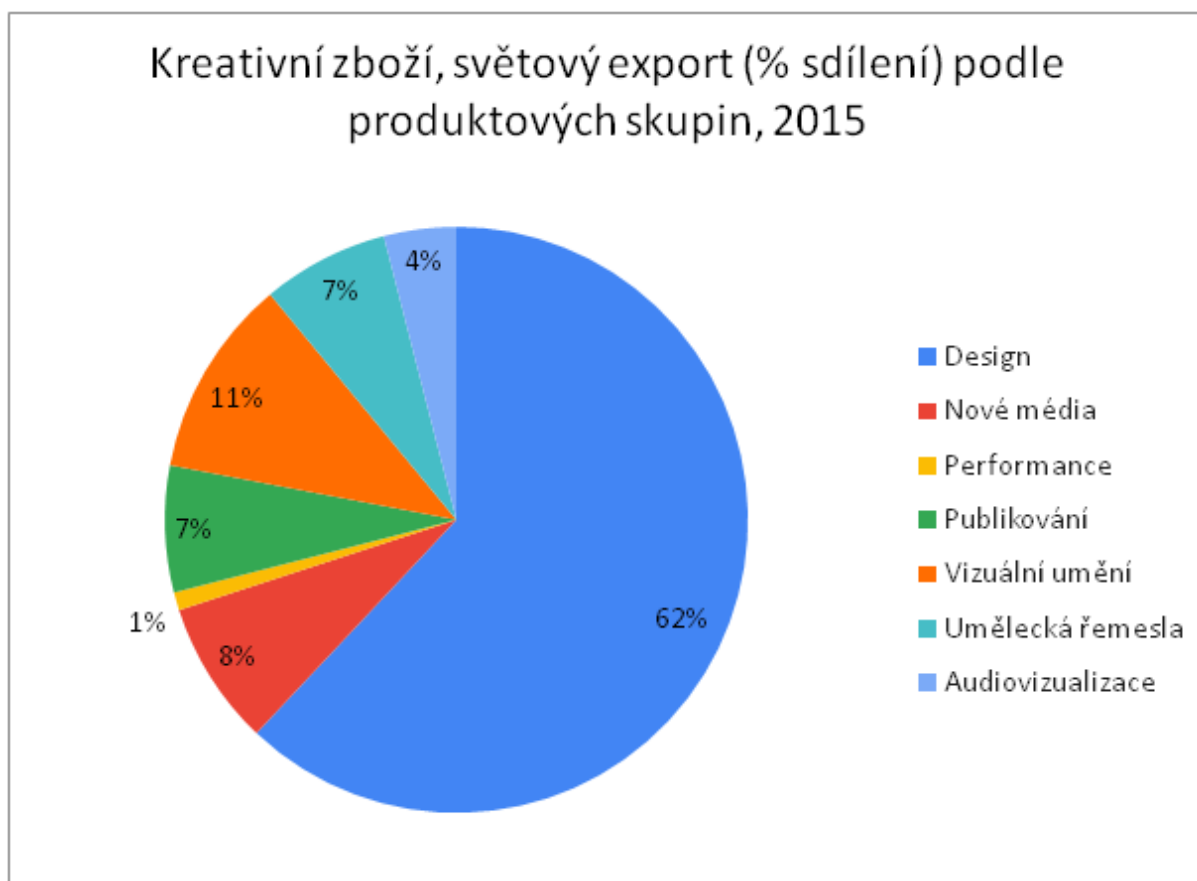
Zdroj: UNCTAD, 2018, podle oficiálních dat pro databázi UN COMTRADE

Zdroj: UNCTAD, 2018, podle oficiálních dat pro databázi UN COMTRADE

Zdroj: UNCTAD, 2018, podle oficiálních dat pro databázi UN COMTRADE

Zdroj: UNCTAD, 2018, podle oficiálních dat pro databázi UN COMTRADE

Obchodní bilance kreativního zboží v České republice podle UNCTAD (2008)

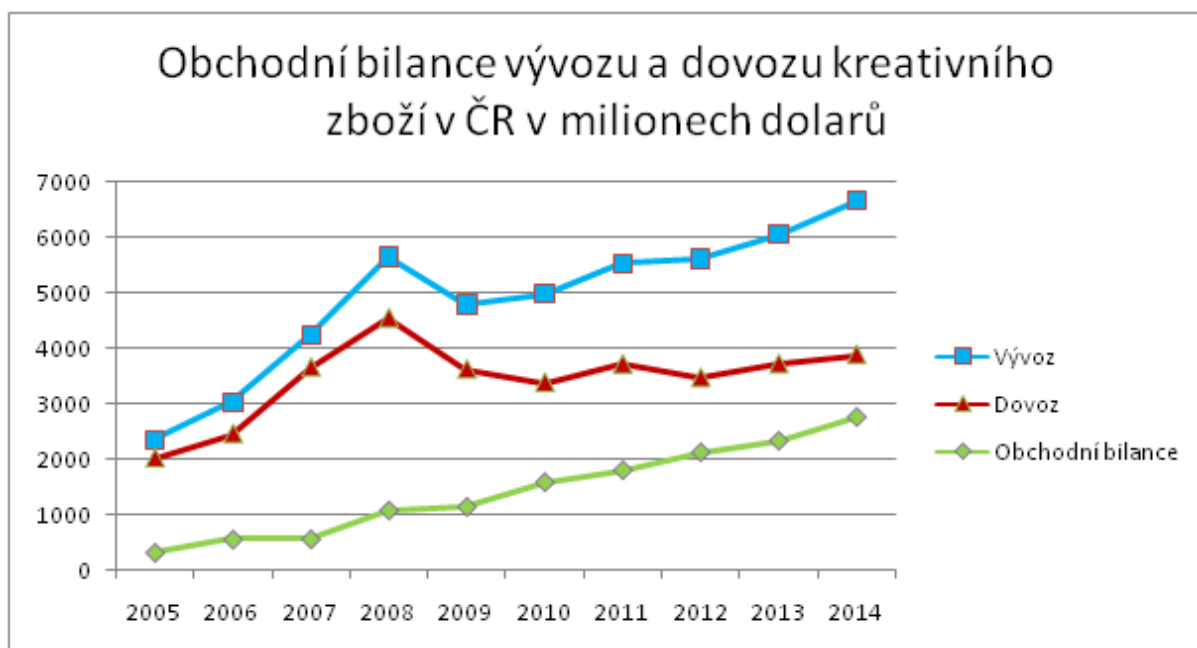
Česko je známé pro své ručně vyráběné dřevěné hračky, jejichž výroba má dlouhou tradici. Celkový objem vývozu kreativního zboží se mezi lety 2005 až 2014 ztrojnásobil na 6,6 miliardy dolarů. Dovoz kreativního zboží dosahoval v roce 2014 3,8 miliardy dolarů a pozitivní obchodní bilance v tom samém roce dosahovala 2,7 miliardy dolarů. Největší podíl na exportu měla výroba hraček, interiérový design a módní doplňky. Také výroba keramiky má dobrou reputaci díky své unikátnosti a kvalitě. Česko má talentované designéry, kteří jsou úspěšní nejen v tuzemsku, ale i ve světě, což může být velká příležitost vzhledem k faktu, že stále více firem se snaží posílit svou konkurenceschopnost prostřednictvím designu.

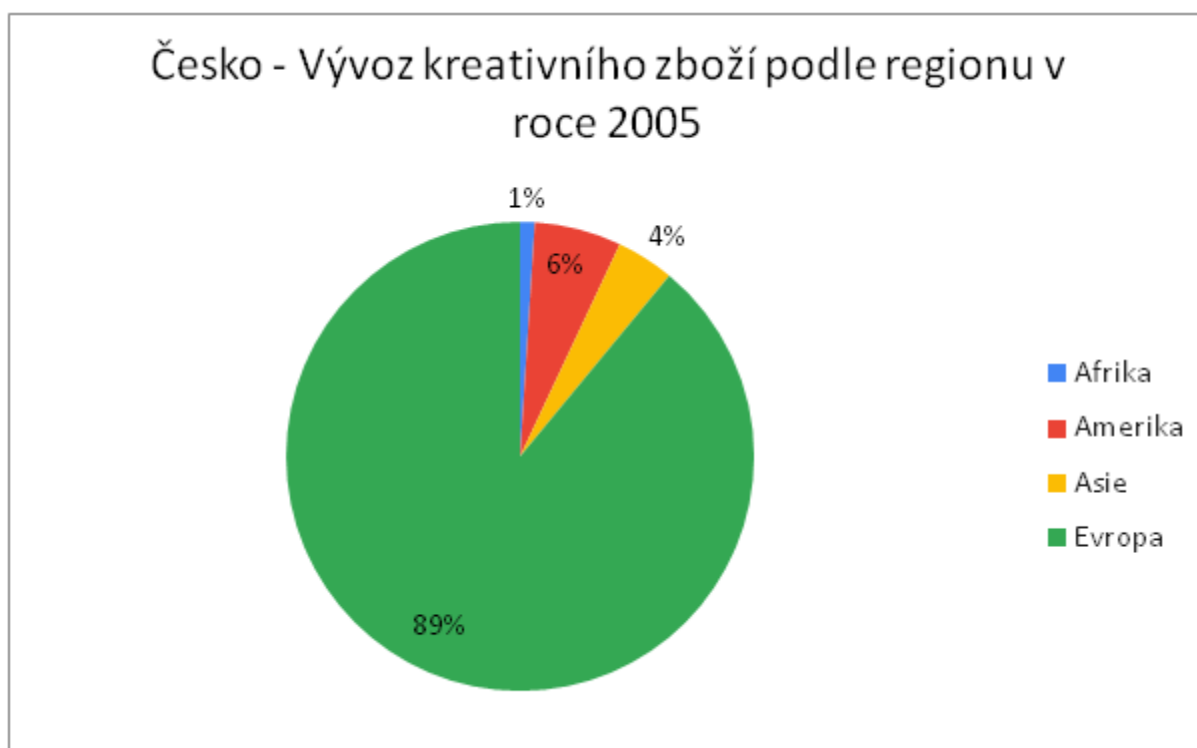
Zdroj: UNCTAD, 2018, podle oficiálních dat pro databázi UN COMTRADE

Zdroj: UNCTAD, 2018, podle oficiálních dat pro databázi UN COMTRADE

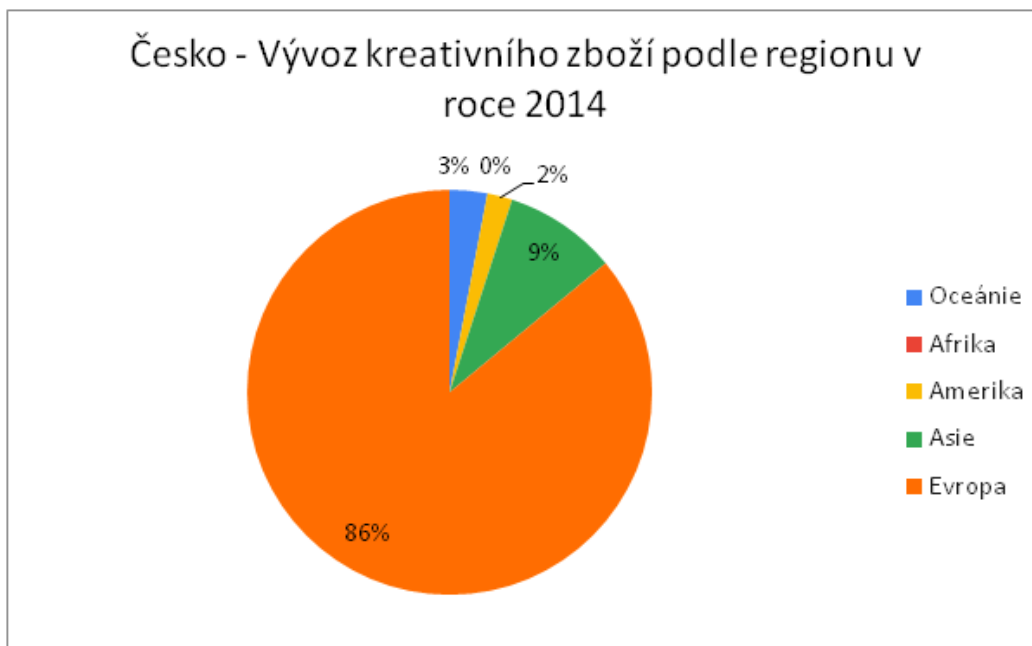

Zdroj: UNCTAD, 2018, podle oficiálních dat pro databázi UN COMTRADE

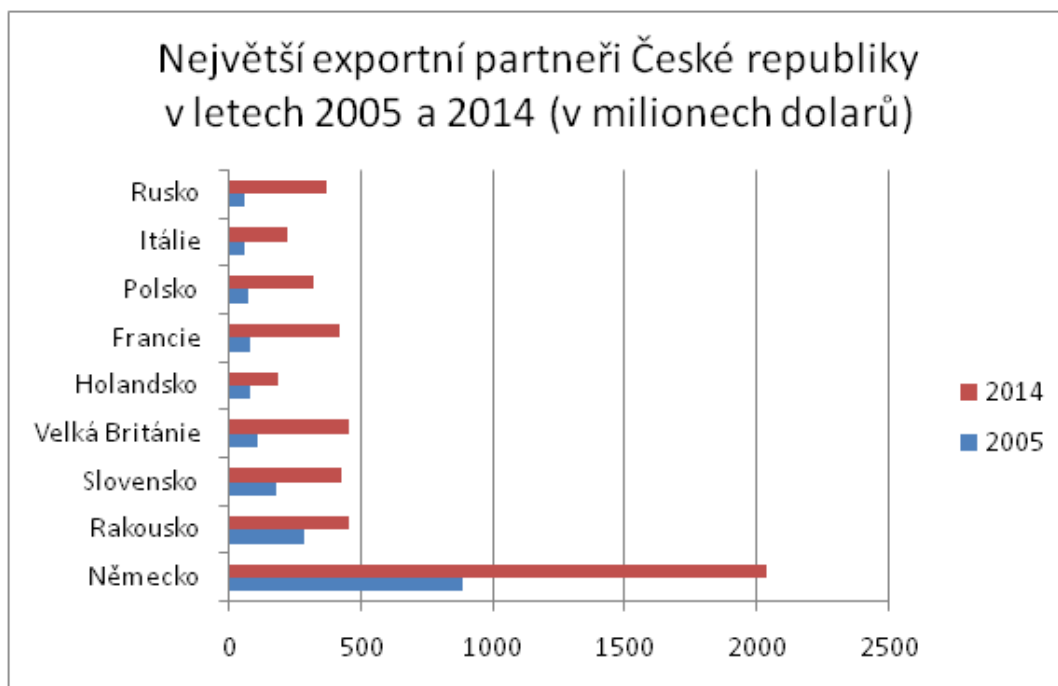
Zdroj: UNCTAD, 2018, podle oficiálních dat pro databázi UN COMTRADE

Česká republika vyváží nejvíce kreativních produktů a služeb do Evropy. Od roku 2005 narostl vývoz kreativních produktů do Asie ze 4 % na 9 %. Téměř polovinu exportu České republiky tvoří telekomunikační, počítačové a informační služby, které v roce 2014 tvořily hodnotu 3,1 bilionu dolarů.

Zdroj: UNCTAD, 2018, podle oficiálních dat pro databázi UN COMTRADE

V rámci Evropy je naším největším exportním partnerem Německo, v roce 2005 činil objem vývozu 886 milionů dolarů, v roce 2014 vývoz dosahoval 2 036 milionů dolarů. Na druhém místě bylo v roce 2005 Rakousko (285 mil. dolarů) a na třetím místě Slovensko (176 mil. dolarů). V roce 2014 na druhém místě vystřídala Rakousko Velká Británie s objemem vývozu 451 mil. dolarů a na třetím místě zůstalo Slovensko s vývozem kreativního zboží v hodnotě 423 milionů dolarů.

Zdroj: UNCTAD, 2018, podle oficiálních dat pro databázi UN COMTRADE

Česká republika dováží nejvíce zboží v rámci Evropy z Německa, Rakouska a Polska. Zatímco objem zboží dovážený z Německa se v rámci srovnání let 2005 a 2014 příliš nezměnil (768 mil. dolarů v roce 2005 a 747 mil. dolarů v roce 2014), objem zboží z Polska narostl ze 118 milionů dolarů na 262 milionů dolarů, u Rakouska byl nárůst z objemu zboží v hodnotě 118 milionů dolarů na 209 milionů dolarů.

Shrnutí

Kulturní a kreativní odvětví patří k nejrychleji rostoucím sektorům světa. Celkový podíl KKO dosahuje 7 % světového hrubého domácího produktu s meziročním růstem až 8,7 %, přičemž se objem odvětví jen do roku 2015 celosvětově více než zdvojnásobil z 208 na 509 miliard dolarů. V období finanční krize 2008 vykázaly KKO odolnost. Kreativní ekonomika je v současné době koncentrována převážně ve velkých světových centrech a KKO mají silnou územní dimenzi. Nejvyšší podíl na trhu kreativních produktů a služeb zaujímají design, móda a film. Nejvýznamnějším světovým exportérem kreativního zboží zůstává Čína. Objem vývozu kreativního zboží z Česka se mezi lety 2005 až 2014 ztrojnásobil na 6,6 bilionu dolarů. Největší podíl na exportu českých kreativních produktů má výroba hraček, interiérový design a módní doplňky. V rámci Evropy je naším největším exportním partnerem Německo, Rakousko a Slovensko. Česko dováží nejvíce zboží v rámci Evropy z Německa, Rakouska a Polska.

Agenda 21 pro kulturu

Agenda 21 pro kulturu je referenční dokument, na kterém se dohodlo a který adaptovalo na 300 měst a obcí z celého světa. Dokument byl poprvé přijat v roce 2004 sdružením United Cities and Local Governments. Cílem Agendy je nastavit závazky v oblasti lidských práv, kulturní rozmanitosti, udržitelnosti, participativní demokracie a vytvářet podmínky pro udržení míru. Města, která se k Agendě přihlásí, deklarují svoji vůli integrovat kulturu do urbánního rozvoje.

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Agenda 21 se skládá z několika tematických částí: kultura a lidská práva, kultura a governance, kultura, udržitelnost a územní rozvoj, kultura a sociální inkluze, kultura a ekonomika. Níže uvádíme v bodech základní myšlenky dokumentu.

Kultura a lidská práva

Agenda 21 chápe kulturní diverzitu jako prostředek k dosažení úrovně intelektuální, emocionální, morální a spirituální existence, přičemž vnímá kulturní práva jako integrální součást práv lidských. Mezi ně například zařazuje svobodu projevu a vyzývá umělce, aby ve svých městech zvyšovali kvalitu života a kreativní a kritickou kapacitu všech občanů.

Kultura a governance

Kultura přebírá centrální roli ve společnosti a kvalita lokálního rozvoje závisí na propojení kulturní politiky s dalšími veřejnými politikami a aktéry. Správa věcí veřejných je společnou odpovědností obyvatel a zvolených zástupců. Měl by být nastaven hodnotící mechanismus

kultury prostřednictvím systému kulturních indikátorů. Pro rozvoj je důležité síťování a mezinárodní spolupráce.

Kultura, udržitelnost a územní rozvoj

Kulturní diverzita je důležitá pro lidstvo, jako je biodiverzita důležitá pro přírodu neboť je zdrojem odolnosti a rovnováhy, obohacuje nás a je principem dynamiky mezilidských vztahů. Agenda 21 vnímá veřejný prostor jako kulturní prostor.

Kultura a sociální inkluze

Agenda 21 podporuje přístup ke kultuře v jakémkoliv věku a bez ohledu na pohlaví nebo původ. V rámci inkluze je třeba rozvíjet práci s publikem a podporovat participaci na kultuře jako součást aktivního občanství.

Kultura a ekonomika

Města adaptující Agendu 21 uznávají ekonomickou dimenzi kultury. Kulturu považují za významný faktor ekonomického rozvoje a bohatství. Podpora kultury by měla být realizována z různých zdrojů a prostřednictvím různých opatření (krátkodobé a dlouhodobé granty, mikropůjčky apod.). Strategická role kulturních a kreativních odvětví a lokálních médií je zásadní při tvorbě lokální identity a tvorby pracovních míst. Města hlásící se k Agendě 21 uznávají vztahy mezi kulturními institucemi a znalostní ekonomikou. Respektují a garantují autorská práva.

Jak implementovat principy Agendy 21 pro kulturu ve vašem městě

Agenda 21 je příležitostí pro města, jak vytvořit dlouhodobou vizi kultury jako základního pilíře městského rozvoje. Dokument „Opatření pro lokální implementaci Agendy 21 pro kulturu“ navrhuje 4 konkrétní nástroje pro rozvoj kultury: lokální kulturní strategii, listinu kulturních práv a povinností, kulturní radu, hodnocení dopadů kultury (Working Group on Culture of UCLG, 2007).

1. Lokální kulturní strategie

Vznik lokální kulturní strategie zahrnuje debatu, sepsání a schválení dokumentu, který popisuje kulturní priority města. Nejeefektivnější proces (z hlediska účelnosti finální strategie) by zahrnoval zapojení všech kulturních aktérů ve městě, občanů a zástupců samosprávy, což by však výrazně zvýšilo nákladnost, a tedy i snížilo efektivnost. Práce na strategii začíná auditem a vyhodnocením dostupných kulturních zdrojů, ekonomických, sociálních a územních trendů. Lokální kulturní strategie může být formována do podoby dokumentu, debatována a schválena zastupitelstvem, radou města nebo komisemi, mezi jejichž členy jsou i obyvatelé. Dokument obvykle obsahuje misi, cíle a konkrétní opatření a rozděluje odpovědnost mezi samosprávu, kulturní aktéry a obyvatelstvo. Nedílnou součástí je harmonogram aktivit, hodnotící indikátory a monitoring naplňování dokumentu.

2. Listina kulturních práv a povinností

Listina definuje kulturní práva a povinnosti na území daného teritoria. Dokument by měl být založený na Všeobecné deklaraci lidských práv a dalších uznaných mezinárodních dokumentech, které se zabývají lidskými právy a kulturou. Efektivní vznik lokální listiny kulturních práv zahrnuje aktivní participaci kulturních aktérů, obyvatel, zástupců samosprávy a expertů na lidská práva. Dokument by měl být schválen zastupitelstvem města. Na jeho dodržování by měl dohlížet určený pracovník, či organizace, která by měla zároveň fungovat jako mediátor při řešení často komplexních situací, které jsou s kulturními právy spojeny.

3. Kulturní komise

Kulturní komise je veřejný orgán, který řeší záležitosti spojené s kulturou. Komise obvykle zrcadlí rozmanitost kulturních aktérů: různé sektory (kulturní dědictví, umění, knihovny...), různé dimenze (velké instituce versus malé iniciativy), různé struktury (zřizované, soukromé, nezávislé) a další. Komise obvykle řeší témata spojená s kulturou ve městě a vydává stanoviska. Autorita komise je různorodá, může fungovat jako poradní orgán pro zastupitele města nebo radu města.

4. Hodnocení dopadů kultury

U lokálních rozvojových projektů jsou často hodnoceny jejich ekonomické, sociální a environmentální dopady, nicméně kulturní dopady jsou analyzovány velmi zřídka. Agenda 21 pro kulturu v článku 25 propaguje implementaci hodnocení dopadů takových projektů a iniciativ, které mají významný vliv na kulturní život ve městě. Hodnocení dopadů kultury je dokument, který vznikl na základě konzultací občanů a kulturních aktérů. Obecně lze říci, že veškeré projekty mají dopad na kulturní život, proto by bylo vhodné zahrnout hodnocení dopadů na kulturu u všech strategií, programů a politik.

Shrnutí

Agenda 21 pro kulturu je referenční dokument, který adaptovalo na 300 světových měst a obcí. Obhajuje kulturu jako faktor ekonomického, sociálního a územního rozvoje. Agenda 21 navrhuje 4 konkrétní nástroje pro rozvoj kultury: lokální kulturní strategii, listinu kulturních práv a povinností, kulturní radu, hodnocení dopadů kultury.

Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020

Dokument zpracovalo roku 2017 Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Stěžejním cílem Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020 (NKR) je určit hlavní věcné oblasti pro financování po roce 2020 a na jejich základě navrhnout způsob implementace politiky soudržnosti v ČR.

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Ochrana kulturního bohatství (hmotného i nehmotného) a jeho efektivní využívání představuje potenciál pro vzdělávání a konkurenceschopnost ČR. Kultura může představovat možnost vytvářet vyšší přidanou hodnotu produktů a služeb (jako v případě kulturních a

kreativních odvětví je to animace, hudba nebo film). Má unikátní ekonomicko-hospodářský potenciál a přispívá ke stabilizaci zaměstnanosti. Díky vysoké diverzifikaci zdrojů kulturního dědictví je možné také předpokládat dlouhodobou udržitelnost, odolnost vůči ekonomickým otřesům, provázanost s podporou malého a středního podnikání. Kultura je nositelkou kompetencí, které nelze automatizovat zaváděním technologických inovací, a tudíž jsou nenahraditelné. Tyto kompetence stále intenzivněji využívá zejména rychle rostoucí znalostní ekonomika, postavená na vědomostech a kompetencích, které kultura po staletí rozvíjí. Zásadním způsobem přispívá k celoživotnímu vzdělávání a tedy i schopnosti lidí lépe se adaptovat na společenské změny. Kultura je dále základem naší identity a měřítkem a svorníkem společenské koheze. Umožňuje zachovávat a potvrzovat identitu v rámci regionu, etnika, či civilizačního okruhu a vytvářet pozitivní image ČR. Zároveň je ale nutné budovat povědomí občanů ČR o kulturním a historickém ukotvení ČR. Je proto také vhodné řešit následující přetrvávající problémy: a) podfinancování péče o kulturní dědictví v ČR, b) nedostatky v péči o hmotné památky, ale také c) nedostačující tempo digitalizace hmotného dědictví, d) nedostačující úroveň profesionální ochrany a dostupnosti potenciálu dědictví pro širokou veřejnost. K dalšímu detailnímu řešení byla na základě analýzy NKR vybrána tematická podoblast: Ochrana, rozvoj a podpora kulturního dědictví

SWOT analýza za tematickou oblast kultura

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ● Unikátnost kulturního dědictví ČR ● Hustá síť institucí na území ČR ● významný potenciál původní tradice ● Vysoká technologická i kreativní kompetence lidských zdrojů v ČR, často vázaná na specifické území ● Prezentace kulturního dědictví a kreativních průmyslů skrze odvětví cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> ● Dlouhodobé podfinancování památek ● Nevyužitý potenciál velkého množství památek ● Absence uceleného systému vzdělávání a edukace ● Konzervativnost a malá mezinárodní zkušenost pracovníků v oblasti kultury ● Nekompetentní plnění role zřizovatelů ● Nekoncepční řízení kulturních institucí, preference krátkodobých cílů, před naplňováním dlouhodobých vizí souznících s národní a evropskou strategií ● Nedostatečné zabezpečení a ochrana ● Nedostatečná komunikace role kultury ● Neochota mezirezortních řešení problematiky kulturních a kreativních průmyslů

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ● Vnímatelná změna ve využívání kulturního potenciálu ● Mezisektorová a meziregionální spolupráce ● Kvalitní ochrana a zpřístupnění kulturního dědictví ● Budování dobré značky kultury ● Zavedení pravidelné nezávislé evaluace kompetencí kulturních institucí 	<ul style="list-style-type: none"> ● Méně rozvinuté kompetence zaměstnanců v sektoru kultury ● Neschopnost systémového financování ● Nevyhodnocování ekonomického a celospolečenského přínosu ● Sektorové rozdělení politik a neprovázanost jednotlivých strategií a intervencí ● Nezáměr zřizovatelů o kvalitní fungování kulturní infrastruktury ● Odliv talentů z ČR ● Neustále se zhoršující stav velké části památek

Zdroj: NKR (2020), zpracování vlastní

V oblasti podpory podnikání a průmyslu mohou KKO tradičním průmyslům výrazně přispět v oblasti, ve které zaostávají nejvíce: ve vysoké kvalitě výrobků a služeb, v jejich prezentaci a v budování značek jako součástí hodnoty firmy.

Shrnutí

Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020 považuje ochranu kulturního bohatství (hmotného i nehmotného) a jeho efektivní využívání za potenciál pro vzdělávání a konkurenceschopnost ČR. Zároveň vnímá KKO jako významnou pomoc pro tradiční průmyslová odvětví. Za problematické označuje podfinancování péče o kulturní dědictví ČR. Za příležitosti v oblasti kultury považuje mezisektorovou a meziregionální spolupráci, ochranu a zpřístupnění kulturního dědictví, budování dobré značky kultury a zavedení nezávislé evaluace kompetencí kulturních institucí.

Strategický rámec Česká republika 2030

Strategický rámec Česká republika 2030 je zastřešujícím rozvojovým dokumentem, který udává směr, jímž by se rozvoj naší země a společnosti měl vydat v příštích desetiletích. Jeho naplnění by mělo zvýšit kvalitu života v Česku a nasměrovat rozvoj k udržitelnosti po sociální, ekonomické i environmentální stránce. Dokument vytváří základní rámec pro ostatní strategické dokumenty na národní, krajské i místní úrovni.

Vize: Jaká má být Česká republika v roce 2030?

Česká republika je v roce 2030 demokratickým, právním státem založeným na respektu k občanským, politickým, hospodářským a sociálním právům svých obyvatel a rozvíjejícím svou kulturně danou identitu. Zajišťuje vysokou kvalitu života populace a současně respektuje přírodní a územní limity a chrání biologickou rozmanitost. Cíleně také napomáhá dosažení těchto hodnot jinde ve světě. Udržitelný rozvoj České republiky je poměřován zvyšováním kvality života každého jednotlivce i společnosti jako celku. Naplňuje potřeby přítomných generací, aniž by ohrozil schopnost budoucích generací naplňovat ty své. Česká republika je soudržnou, aktivní a podnikavou společností rovných příležitostí a minimalizuje strukturální a sociální nerovnosti. Společnost a struktury rozhodování jsou odolné a pružné, schopné včas rozpoznat možná vývojová rizika a racionálně reagovat na neočekávané změny a měnit se dynamiku globálního vývoje. Odolnost společenských vazeb a struktur a věcné řešení problémů jsou posilovány diskusí a dohodou.

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Dokument v úvodní části formuluje šest průřezových principů udržitelného rozvoje a naznačuje, jak mohou být uplatněny při tvorbě veřejných politik. Česká republika 2030 formuluje své cíle celkem v šesti klíčových oblastech: Lidé a společnost, Hospodářský model, Odolné ekosystémy, Obce a regiony, Globální rozvoj a Dobré vládnutí.

Obce a regiony

V klíčové oblasti Obce a regiony je urbánní rozvoj spojující integrovaná řešení, technologické inovace a zachování kulturní identity zmiňován jako příležitost.

Lidé a společnost

V klíčové oblasti lidé a společnost je v souvislosti s kulturou uvedeno, že silnou stránkou Česka je růst výdajů na kulturu a za příležitost je uváděna kulturní atraktivita Česka. V kapitole Lidé a společnost je kultura popisována podrobněji a jsou u ní uvedeny i strategické cíle. V kapitole je kultura zmiňována i v souvislosti s optimální imigrační politikou a vzděláváním.

Kulturu je možné chápat jako sféru rozvoje tvořivosti a aktivního utváření i reflexe hodnot společnosti. Zahrnuje kulturní dědictví a umění, stejně jako způsob života, systémy hodnot, tradice a přesvědčení. Její význam narůstá v moderním sekulárním demokratickém státě, kde se stává klíčovou součástí tvorby a udržování státní identity. Kulturní politika je proto součástí žité demokracie.

Kulturní a mediální politika jsou odpovědné za utváření, posilování a udržování státní identity založené na kultuře, jež je klíčovou složkou soudržnosti společnosti a jejího udržitelného rozvoje. Kultura a umění mají zásadní úlohu při posilování společenské odolnosti vůči protidemokratickým silám. Pozornost si v tomto kontextu zaslouží také mediální politika, v níž hrají nenahraditelnou roli nezávislá média veřejné služby, která slouží jako referenční bod pro obyvatele a významně podporují rozmanitost kultury. Zvláštní pozornost je třeba věnovat také podpoře kultury všech národnostních menšin.

Znalost vlastní kultury a vědomí její hodnoty spolu s respektem k rozmanitosti kulturních projevů a kladným kulturním hodnotám cizích kultur či menšin jsou jedny z hlavních prostředků umožňujících chránit společnost před negativními jevy, např. před šířením uniformity, ztrátou kulturní identity, xenofobií či šířením konzumeristického vztahu ke světu včetně jeho negativních environmentálních důsledků. Stát proto bude podporovat u celé populace rozvoj kulturních znalostí a kompetencí a snižovat nerovnosti v dostupnosti kultury (mj. s využitím potenciálu internetu) napříč celou společností, zejména u znevýhodněných skupin včetně etnických menšin. Neznalost většinových kulturních hodnot je mimo jiné překážkou úspěšné integrace těchto znevýhodněných skupin.

Kultura přispívá ke zvýšení kvality života – přetváří města a obce na příjemná místa k životu, práci a k cestování, stimuluje vzdělávání a přispívá k celoživotnímu osobnímu rozvoji. Především je však klíčovou součástí politiky identity a rozvoje kreativity. Proto je pro její rozvoj nezbytné zajištění dostatečných veřejných zdrojů především za účelem metodické i finanční podpory a důstojného ohodnocení zaměstnanců veřejných, soukromých i neziskových institucí v sektoru kultury.

Cílem kulturní politiky musí být podpora těch součástí živé i památkové kultury, které nemohou být úspěšné komerčně, a přitom patří do sféry vysoce kvalitního umění. Umění je generátorem inovací, jež nacházejí uplatnění mimo vlastní kulturní oblast. Jedná se tudíž o pozitivní externality. Umění, kulturní dědictví a péče o ně představují také významné tvůrce pracovních míst. Povaha obnovy kulturního dědictví a podpora umění, jež vyžaduje více specifických pracovních postupů různé odbornosti, tvoří trvalý základ zaměstnanosti a příležitosti pro menší a střední firmy a vytváří prostor k uchování, popř. obnově ojedinělých postupů a technologií. Kulturní a kreativní odvětví jsou zdrojem technologických i netechnologických inovací a svou přidanou hodnotou přispívají k rozvoji ostatních hospodářských odvětví. Jejich mezioborový přesah má pozitivní dopad na udržitelný rozvoj, tvorbu a posilování sociálního kapitálu, rozvoj cestovního ruchu i na zvyšování hodnoty výrobků a služeb generovaných jinými odvětvími. Úkolem státu je rovněž v rámci podpory vyváženého a efektivního řízení inovací zohlednit nové rostoucí obory z oblasti digitální ekonomiky a kulturních a kreativních průmyslů, jejichž výsledky přesahují hranice kultury a umění a přispějí ke společenskému a hospodářskému rozvoji České republiky.

Kreativita jako ústřední hodnota evropské identity je součástí plnohodnotného lidského života, proto musí být možnost jejího rozvoje otevřena všem bez ohledu na sociální status. Zároveň je nezbytným zdrojem pro řešení výzev spojených s proměnou světa, které nás čekají v nejbližší budoucnosti.

Zpřístupňování kulturních a uměleckých hodnot musí mít u veřejných kulturních institucí přednost před vytvářením zisku. Vzhledem k historickému vývoji je velká část kulturních institucí České republiky státním a veřejným majetkem. Žádoucím cílem je ve veřejné sféře poskytovat a aktivně zprostředkovávat kulturní hodnoty (pokud možno) bezplatně.

Kulturní politika státu má být provázaná na všech úrovních veřejné správy. Samosprávy je třeba aktivně podporovat ve schopnosti účinně spojit státní kulturní politiku s místními podmínkami tak, aby se prostředky i pozornost přiměřeně rozdělovaly rovněž ve prospěch kvalitní kulturní produkce na lokální úrovni.

Zvláštní pozornost je třeba nadále věnovat kulturnímu dědictví (památkám a uměleckým sbírkám). Z výzkumu vyplývá pozitivní dopad kulturního dědictví na kvalitu života i ekonomiku státu. Hmotné kulturní dědictví zprostředkované veřejnosti má nesporný pozitivní ekonomický dopad v místě, kde přispívá k rozvoji řady služeb. Kulturní dědictví i kulturní a kreativní odvětví představují významného tvůrce pracovních míst. Posilují tak zejména lokálně orientované podniky se zapojením místních pracovníků.

Cestovní ruch obecně zvyšuje povědomí o dané zemi. Řada turistů do ní míří právě díky jejím památkám a živé kultuře. Na jedinečné kulturní identitě je možné stavět udržitelný kulturní cestovní ruch. Propagaci státu v zahraničí prospěje zapsání v evropských, mezinárodně respektovaných seznamech kulturního dědictví, jako např. v Seznamu světového dědictví UNESCO, v Reprezentativním seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO, v Mezinárodním registru Paměti světa UNESCO a v dalších mezinárodně respektovaných nástrojích podpory kulturního dědictví, např. Evropské kulturní stezce (European Cultural Route), označení Evropského dědictví (European Heritage Label) či v Evropských cestách průmyslového dědictví (European Route of Industrial Heritage).

Kulturní hodnotou specifického typu je kulturní krajina. Její ochranu je třeba uvést do souladu s požadavky adaptace na změnu klimatu se zodpovědným zřetelem k vyvažování obou potřeb.

Strategické cíle související s kulturou

Vyšší veřejné investice podporují klíčové funkce kultury a rovný přístup ke kultuře a kreativitě.

- Do oblasti kultury směřují vyšší veřejné výdaje a posilují se možnosti dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací.
- Podle potřeb měnící se společnosti je systémově podporován rozvoj i zakládání nových kulturních organizací.
- Kulturní a kreativní průmysly jsou podporovány jako příležitost pro rozvoj ekonomiky.
- Pracovníci v kultuře jsou podporováni metodicky i finančně s cílem zvyšování jejich prestiže a zlepšování podmínek potřebných pro jejich kreativní a motivační roli vůči dalším skupinám společnosti.

Optimální imigrační politika

Česká republika bude optimálně koncipovat svou imigrační politiku tak, aby využila především imigrace vzdělaných a kvalifikovaných pracovníků a pracovníc, kteří podpoří diverzitu společnosti a potažmo tak kreativitu, inovace a konkurenceschopnost podniků a institucí na vysoce kvalifikovaných (white-collar) a manažerských pracovních pozicích. Dobře pojatá imigrační politika také pomůže zvýšit ekonomický výkon a finančně posílit veřejné rozpočty.

Vzdělávání

Smysl vzdělávání nesmí být zužován na přípravu pracovní síly pro trh práce, resp. pro potřeby zaměstnavatelů projevující se v daném momentě. Jeho cílem v 21. století musí být rozvoj kompetencí pro celý aktivní občanský, profesní i osobní život (jako je např. občanská participace, iniciativa a podnikavost, kreativita, komunikace a spolupráce či řešení konfliktů a

problémů, chování v krizové situaci a jiné „měkké“ dovednosti). Musí být zaměřeno na rozvoj celoživotních kompetencí potřebných pro nastoupení cesty udržitelného rozvoje. V obsahu vzdělávání musí být důležitým aspektem transdisciplinarita, tj. propojení různých oborů a oblastí lidské činnosti – porozumění vzájemné propojenosti společenských a přírodních, lokálních a globálních, minulých a budoucích procesů s cílem přijmout spoluzodpovědnost za vytváření světa, ve kterém žijeme. K tomu je zapotřebí pěstovat také rozmanitost aktivních a participativních vzdělávacích přístupů a metod. Naopak je potřeba snížit velké množství osvojovaných faktů, které brání kreativité a hlubšímu poznání vyučovaného tématu. Jedině tak je možné dosáhnout proměny životního stylu k preferování udržitelné spotřeby, která je klíčová pro dosažení environmentální udržitelnosti a transformaci ekonomického systému směrem k menší materiálové náročnosti, a podporovat ochranu životního prostředí a sociální soudržnost tak, aby všichni měli možnost být plnohodnotně zapojeni do fungování společnosti a žít důstojný život.

Shrnutí

Zastřešující rozvojový dokument Strategický rámec Česká republika 2030 vymezuje kulturu a obsahuje souhrn dopadů kultury na sociální, ekonomický a územní rozvoj. Zmiňuje propojenost kultury s dalšími odvětvími, především cestovním ruchem, vzděláváním a okrajově i imigrační politikou. Píše se v něm, že je zapotřebí aktivně podporovat schopnosti samospráv účinně spojovat státní podporu kultury s místními podmínkami tak, aby se prostředky i pozornost přiměřeně rozdělovaly rovněž ve prospěch kvalitní kulturní produkce na lokální úrovni. Dokument vyzývá k optimalizaci imigrační politiky tak, aby využila především imigrace vzdělaných a kvalifikovaných pracovníků a pracovníc, kteří podpoří diverzitu společnosti a potažmo i kreativitu, inovace a konkurenceschopnost podniků.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR) vychází ze Strategického rámce ČR 2030, který je zastřešujícím rozvojovým dokumentem ČR. Jedná se o dokument, který definuje, ve kterých tematických oblastech je vhodné uplatňovat jaké nástroje. Obdobně určuje specifické nástroje pro odlišné územní kontexty a identifikuje národní sektorové politiky, ve kterých je vzhledem k diferencovaným dopadům zapotřebí zohlednit územní dimenzi. Územně specifické cíle jsou v SRR definovány a nástroje jsou buď uváděny ve formě typových opatření, nebo musí být navrhovány a formulovány s ohledem na územně specifické cíle. Cíle SRR budou naplňovány prostřednictvím opatření a aktivit v akčních plánech SRR a souhrnných akčních plánech Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje. Moravskoslezský kraj patří ke strukturálně postiženým regionům, ale současně také k metropolitním územím.

Charakteristika strukturálně postižených krajů

Strukturálně postižené kraje prochází procesem hospodářské restrukturalizace z důvodu výrazného zaměření hospodářství na tradiční průmyslové obory. Jedná se o tři kraje (Ústecký, Karlovarský, Moravskoslezský), do kterých ze strany státu směřuje specificky zaměřená podpora na základě vládního usnesení – vznikl pro ně Strategický rámec hospodářské restrukturalizace a jsou pro ně každoročně vytvářeny Souhrnné akční plány restrukturalizace.

Z analytických prací vyplývá, že se tři kraje od ostatních odlišují přinejmenším v těchto aspektech:

- Nejvyšší podíl osob ohrožených chudobou a nejvyšší podíl osob v exekuci. Nejvyšší podíl osob ohrožených chudobou z českých regionů NUTS II vykazuje Moravskoslezsko (16,9 %).
- Nejrychlejší růst indexu stáří svědčící o nízké porodnosti a odlivu zejména mladší populace.
- Problematická situace na trhu práce – nezaměstnanost nad národním průměrem, nesoulad mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce, přetrvávající nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných (platí především pro Ústecký a Karlovarský kraj).
- Nedostatečné napojení na klíčové dopravní tahy (zejména Karlovarský kraj).
- Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj vykazující u dílčích indikátorů v oblasti regionálního školství stagnaci či zhoršující se trend ve srovnání s ostatními regiony. Se strukturálně postiženými regiony je rovněž spojena dlouhodobě nižší volební účast (Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj).
- Produkce emisí znečišťujících látek v jednotlivých krajích ČR úzce souvisí s hospodářským zaměřením krajů, přičemž ve strukturálně postižených krajích zejména s průmyslem a těžbou. Na celkových emisích znečišťujících látek v ČR se nejvíce podílí Moravskoslezský kraj, na jehož území bylo v roce 2015 vyprodukováno celkem 219,1 tis. tun emisí znečišťujících látek, což představuje celkem 22,2 % emisí znečišťujících látek v ČR.

Společným problémem strukturálně postižených krajů je nízká míra ekonomického růstu, ale i kvalitativní zaostávání ekonomiky za ostatními českými regiony. Tato charakteristika představuje klíčový problém, který rámuje ostatní dílčí a tematicky úžeji charakterizované problémy. Tempo ekonomického růstu je ve všech třech krajích (Ústecký, Moravskoslezský, Karlovarský) dlouhodobě pod průměrem Česka a zaostává za ekonomicky nejdynamičtějšími kraji. Ekonomické zaostávání je však u každého z nich mírně odlišné. Moravskoslezský kraj v období 2002-2007 ekonomicky rostl velmi rychle, a to i díky vyššímu přílivu PZI a specifické struktuře ekonomiky. Stagnace strukturálně postižených krajů nastala z makroekonomického hlediska zejména v několika následujících letech po roce 2009, přičemž v Moravskoslezském kraji k tomu přispěl i rychlý nástup problémů v hutním a těžařském průmyslu. Neodmyslitelnou součástí ekonomických problémů je nízká atraktivita krajů pro život obyvatel, menší nabídka perspektivních pracovních příležitostí nejen pro mladé a kvalifikované odborníky. Posledně jmenovaný faktor působící negativně na obyvatele kraje, ale i na přilákání lidí z prostředí mimo kraj. Rovněž horší podmínky a nízká atraktivita pro podnikání přispívají k ekonomickému zaostávání. Všechny faktory se navzájem ovlivňují, podmiňují a znásobují negativní dopady na krajské hospodářství a společnost. Současně je jejich působení a jejich projevy ještě silnější v periferních oblastech krajů, na něž dopadají tyto problémy často ještě silněji, neboť se jedná o území značně periferní i v celorepublikovém srovnání. Zastřešující příčinou výše popsaného problému hospodářství krajů, ovlivňující i ostatní aspekty problému, jsou hospodářské podmínky, se kterými kraje vstupovaly na počátku 90. let minulého století do období transformace. Všem třem krajům byla společná významná specializace na tradiční odvětví těžby, energetiky, chemického, těžkého hutního průmyslu. Tyto průmyslové obory se vyznačovaly vysokou surovinovou a energetickou náročností,

těžkými pracovními podmínkami a využíváním specificky kvalifikované pracovní síly, čemuž v předcházejících desetiletích odpovídala i strategická rozhodnutí z centrální úrovně dopadající na tyto tři kraje.

Ve všech třech krajích se s odlišnou intenzitou projevuje trend rozvoje aktivit s vyšší přidanou hodnotou u poboček zahraničních firem, zejména konstrukce, designu, technického vývoje, ve výjimečných případech i nižších stupňů výzkumu. Nejedná se o rozšířený jev, ale postupně takových případů v ČR přibývá, byť v ostatních krajích s lepšími podmínkami a vyspělejšími inovačními systémy jich je více. Nepatrně častěji se tato proměna odehrává v Moravskoslezském kraji, který disponuje ze všech tří krajů nejsilnější tradicí technického vysokého školství a může nabídnout v porovnání s Ústeckým a Karlovarským krajem vyšší počet technicky vzdělaných lidí a partnerů pro spolupráci mezi výzkumnými organizacemi a vysokými školami (s. 51).

Charakteristika metropolitních území

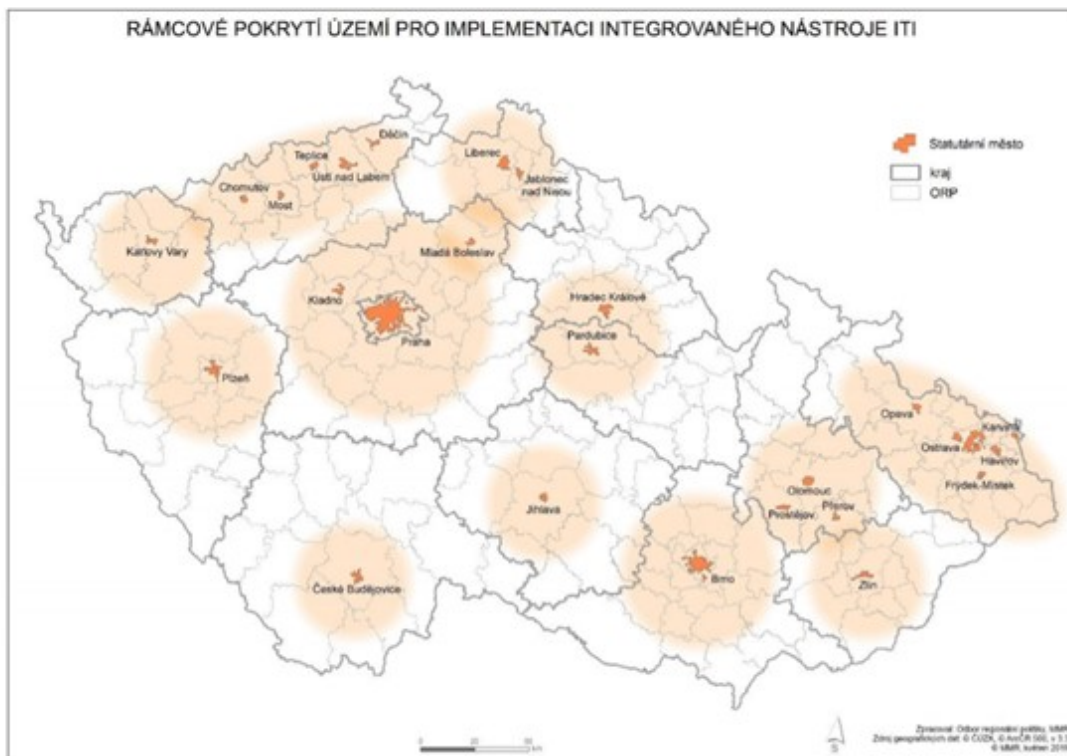
Metropolitní oblasti (nejen) v Česku jsou charakteristické tím, že musí čelit velkému tlaku na svůj rozvoj a růst, na který se musí adaptovat. Tyto tlaky jsou zejména environmentální (tlak na zábor půdy, snižování ploch zeleně) a sociální (tlak na dostatečnou kapacitu veřejných služeb, a to zejména v zázemí velkých měst). České metropolitní oblasti nicméně doposud dostatečně nevyužívaly svůj potenciál pro ekonomický a sociální rozvoj v porovnání se srovnatelnými metropolitními oblastmi Evropy. Přetrvávající nízké ambice firem a jejich nedostatečné strategické řízení podkopává jejich růst a konkurenceschopnost založenou na inovacích a posouvání technologických hranic. Nízký stupeň zapojení výzkumných institucí v metropolitních regionech do mezinárodních vztahů omezuje interdisciplinaritu přístupu k řešení výzev 21. století. Mezi další faktory nízké výkonnosti inovačních subjektů patří omezená spolupráce výzkumných institucí a firem (smluvní i kolaborativní výzkum), nízká důvěra mezi hlavními aktéry a nepřipravené procesy na posílení aplikačního výzkumu a komercializace (s. 34), jako např. povědomí o problematice intelektuálního vlastnictví.

Metropole se nedostatečně soustředí na rozvíjení nových perspektivních oborů ekonomiky (např. bio a nanotechnologie, čistá mobilita, moderní energetika apod.) a nedostatečně reagují na nové trendy, které mohou ovlivnit hospodářství a fungování společnosti (např. průmysl 4.0, sdílená ekonomika, digitalizace apod.).

Rozvoj potenciálu metropolitních oblastí je rovněž brzděn nedostatečnou koordinací rozvoje na metropolitní úrovni, která je odrazem neochoty komunikovat a společně plánovat aktivity, které přesahují administrativní hranice města. Nedostatečné legislativní ukotvení metropolitního plánování, rozdílné kompetence a systém řízení území z pozice jádrového města, příměstských obcí neumožňuje plně využít potenciálu správy metropolitních území (s. 25).

Seďm velkých metropolitních oblastí v České republice, včetně ostravské aglomerace, bude moci využít nástroj investičního plánování - Integrované teritoriální investice (ITI). Konkrétní možnosti čerpání financí jsou uvedeny v kapitole Strategie ITI ostravské aglomerace níže v textu.

Obr. 2: Předpokládané pokrytí ČR nástrojem Integrated Territorial Investment (ITI) v období 2021+

Zdroj: SRR, s. 2

Vize

Regiony efektivně zhodnocují svůj rozvojový potenciál, zvyšuje se jejich sociální stabilita, konkurenceschopnost má trvalý, stabilně rostoucí trend a zlepšují se podmínky pro kvalitní život všech obyvatel a prosperitu firem. Jsou respektovány principy udržitelného rozvoje a limity životního prostředí. Všechny české regiony jsou v ekonomice i v kvalitě života nad průměrem EU, nebo se mu přibližují a současně jsou co do přitažlivosti a konkurenceschopnosti na předních místech ve střední Evropě.

Metropolitní území a jejich zázemí jsou ekonomickými lídry Česka, jejich růst je územně koordinovaný a jsou respektovány jejich sociální a environmentální limity.

Ve strukturálně postižených krajích jsou nastartovány zásadní změny směřující k jejich hospodářské transformaci na nové, konkurenceschopné obory a jsou v nich efektivně řešeny sociální a environmentální problémy.

Analýza dokumentu v kontextu KKO

V rámci analýzy dokumentu v kontextu KKO jsme vybrali strategické cíle a typová opatření, která s KKO bezprostředně souvisí.

Strategický cíl 1: Mezinárodně konkurenceschopná metropolitní území adaptovaná na ekonomický, prostorový a populační růst

Specifický cíl 1.3: Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbiih i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit.

- **Typové opatření 10: Napomáhat rozvoji a využití kulturního a kreativního potenciálu metropolitních území**

Problém: Metropole jsou významnými kulturními a kreativními centry, jejichž význam přesahuje území, které zahrnují. Počet obyvatel metropolí, resp. metropolitních území se zvyšuje, čímž roste potřeba rozvoje jejich kulturních funkcí. Potenciál pozitivní role kultury a kreativních aktivit v rozvoji jádrových oblastí není doposud dostatečně využit.

Náplň: Ve velkých městech dochází ke koncentraci aktérů působících v oblasti kulturních a kreativních průmyslů, již je možné využít pro rozvoj měst. Pro využití potenciálu role kultury a kreativity v podpoře regionálního rozvoje budou podporováni jednotliví aktéři (instituce, soukromé subjekty, umělci atd.) a jejich aktivity v rámci nové a širší role kulturních institucí (festivaly, umělecké projekty a další). V oblasti kulturních a kreativních průmyslů je cílem dosažení pozitivních dopadů na mezinárodní konkurenceschopnost měst, zkvalitnění veřejného života, atraktivitu míst pro návštěvníky a diverzifikace trhu práce směrem k většímu začlenění uměleckých profesí. V rámci zachování hmotného kulturního dědictví bude specificky podporováno vytváření kreativních a uměleckých center v nevyužívaných památkově hodnotných stavbách včetně industriální architektury a propojování jednotlivých aktérů působících v oblasti kultury. V návaznosti na další aktivity je vhodné realizovat také revitalizaci a modernizaci památek, galerií, divadel a dalších kulturních zařízení, případně i výstavbu zařízení nových. Metropole se soustředí na propojování kulturních aktérů, rozvíjení spolupráce s relevantními domácími i zahraničními subjekty s cílem podpory uměleckých profesí. V rámci zvyšování atraktivity metropolitních území je zapotřebí zajistit provázanost kultury a cestovního ruchu prostřednictvím zpřístupnění kulturně-historických atraktivit. Zároveň je však nutné dbát na udržitelný návštěvnický management a propojovat jádro metropole s jejím zázemím.

Cílový stav: Kulturně atraktivní metropole v mezinárodním měřítku s produktivní hodnotou kulturního a kreativního průmyslu srovnatelnou s nejrozvinutějšími městy v této oblasti (kreativní klastry po vzoru např. Berlína). Zvýšený podíl využitých kulturních aktiv, jako jsou kulturní a technické památky a kulturní akce. Kulturní cestovní ruch, kulturní a kreativní průmysl se podílejí na zvyšování atraktivity metropolitních území.

Cílová skupina: aktéři působící v oblasti kultury

Hlavní nositel: MK

Další nositelé: MMR

Hlavní realizátoři: Města, kraje, kulturní instituce, vlastníci památek a dalších atraktivit, NNO činné v oblasti cestovního ruchu, kultury a kreativního průmyslu, DSO

Strategický cíl 2: Aglomerace využívající svůj růstový potenciál a plnící úlohu významných krajských hospodářských, kulturních a akademických center

Specifický cíl 2.3: Zajištění dostatečného rozsahu služeb a předcházení vzniku a prohlubování sociálního vyloučení

Specifický cíl 3.3: Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit

- **Typové opatření 17: Zlepšit dostupnost vzdělávání, zajistit kvalitní vzdělávací infrastrukturu a infrastrukturu služeb péče o děti**

Problém: V metropolitních územích stagnuje kapacita a kvalita zařízení předškolního a základního vzdělávání, a také veřejných knihoven. Dílčí šetření rovněž poukazují na absenci či nízkou kvalitu infrastruktury a vybavenosti škol, například na středním stupni vzdělávání. **Náplň:** Podpora budování a obnovování infrastruktury i vybavenosti základních a mateřských škol a veřejných knihoven. Knihovny by měly sloužit jako informační, vzdělávací, kulturní a komunitní centra s ohledem na demografický vývoj a specifické potřeby jednotlivých sociálních skupin obyvatelstva. Dále poté zajištění obnovy infrastruktury a vybavenosti středních škol a podpora volnočasových aktivit. **Cílový stav:** Zajištění kvality života a dostupnosti služeb v aglomeracích. **Cílová skupina:** obyvatelé aglomerací a jejich zázemí **Hlavní nositel:** MŠMT, MPSV **Další nositelé:** MF, MMR, ASZ **Hlavní realizátoři:** zřizovatelé škol a školských zařízení, DSO

- **Typové opatření 19: Napomáhat rozvoji a využití potenciálu aglomerací v oblasti kultury a cestovního ruchu**

Problém: Aglomerace představují významná kulturní centra nadregionálního významu. V nedostatečné míře je však byl doposud rozvinutý potenciál role kultury v rozvoji aglomerací a jejich zázemí. S intenzivnějším propojením aglomerací s jejich zázemím a kraji rostou také požadavky na funkci kultury v jádrech. **Náplň:** V aglomeracích je zvýšená koncentrace kulturních aktérů, která vytváří potenciál pro rozvoj aglomerací i jejich zázemí. V aglomeracích je současně velmi vysoká koncentrace kulturních či technických památek a paměťových institucí uchovávajících kulturní dědictví (muzea, galerie, NPÚ, knihovny), svým významem přesahujících území samotné aglomerace. Aglomerace jsou přirozenými centry kulturně-poznávacího cestovního ruchu a představují pro návštěvníka často „vstupní bránu“ do přílehlých regionů, jejíž fungování je důležitou podmínkou pro rozvoj cestovního ruchu v těchto regionech. Za účelem využití kulturního potenciálu aglomerací budou podporováni jednotliví aktéři a jejich aktivity jak v oblasti kultury samotné, tak v oblasti kulturně-poznávacího cestovního ruchu. Cílem podpory je vytvoření plnohodnotných kulturních center národní úrovně, což povede ke zkvalitnění kulturního vyžití a životní úrovně obyvatel, atraktivity míst pro návštěvníky a propojování regionálních kulturních aktérů. V návaznosti na primární nabídku sektoru kultury a cestovního ruchu je však nutné podporovat i rozvoj a údržbu doprovodné veřejné infrastruktury. V řadě aglomerací je také vhodné specificky podporovat vznik kreativních a uměleckých center nebo klastrů. Podpora by měla primárně směřovat k

projektům, které jsou realizovány na základě spolupráce aktérů z více oblastí (veřejné, soukromé či neziskové sféry), respektive oborů. Cílový stav: Kulturně atraktivní aglomerace, které jsou centry kultury a kulturně-poznávacího cestovního ruchu nejen pro samotné zázemí aglomerací, ale i pro přilehlé regiony. Zvýšený podíl revitalizovaných a využitých památek, paměťových institucí a kulturních zařízení vytvářejících prostor pro rozvoj kulturních aktivit a cestovního ruchu. Cílová skupina: aktéři působící v oblasti samosprávy, kultury a cestovního ruchu Hlavní nositel: MK Další nositelé: MMR Hlavní realizátoři: kraje, obce, kulturní instituce, vlastníci památek, aktéři v oblasti cestovního ruchu, DSO

Strategický cíl 4: Revitalizované a hospodářsky restrukturalizované regiony, přizpůsobené a flexibilně reagující na potřeby trhu

- **Typová opatření – dle akčních plánů hospodářské restrukturalizace**

Strategický cíl 3: Hospodářsky stabilizovaná regionální centra představují snadno dostupná centra kultury, zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů, jejich venkovské zázemí je na regionální centra dobře dopravně napojeno, disponuje dostatečnou sítí služeb a jsou v něm uplatňována inovativní řešení

Specifický cíl 3.1: Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce.

- **Typové opatření 27: Rozvíjet udržitelný cestovní ruch**

Problém: Nevyužitý potenciál cestovního ruchu v regionech.

Náplň: Vzhledem k současnému stavu je i nadále důležitá vyvážená podpora rozvoje všech tří pilířů udržitelného cestovního ruchu (socio-ekonomický, kulturní, environmentální). V rámci tohoto opatření jsou podporovány například pěší turistika, cykloturistika a ekoturismus.

Při podpoře cestovního ruchu v turisticky exponovaných oblastech je nutné dbát na environmentální, sociokulturní a demografické limity území a kapacitu místní infrastruktury. proto je vhodné prosazovat udržitelný návštěvnický management a podporovat spolupráci mezi turisticky exponovanými oblastmi a sousedními regiony, aby došlo k rovnoměrnějšímu rozmístění návštěvníků a rovněž byl zvýšen multiplikační efekt cestovního ruchu v území. Klíčovým dokumentem definujícím cíle v oblasti cestovního ruchu je Koncepce státní politiky cestovního ruchu ČR na období 2021–2030.

Cílový stav: Vyvážený rozvoj všech tří pilířů udržitelného cestovního ruchu s dopadem na zvyšování atraktivity regionů jako destinací cestovního ruchu.

Cílová skupina: návštěvníci

Hlavní nositel: MMR

Další nositelé: -

Hlavní realizátoři: obce, kraje, organizace destinačního managementu, místní akční skupiny, profesní sdružení, nestátní neziskové organizace, subjekty působící v oblasti cestovního ruchu, DSO

Strategický cíl 4: Revitalizované a hospodářsky restrukturalizované regiony, přizpůsobené a flexibilně reagující na potřeby trhu

Specifický cíl 4.3: Podpořit růst inovační výkonnosti výzkumem a vývojem s většími přínosy pro hospodářství

Zdůvodnění specifického cíle: Strukturálně postižené kraje jsou charakteristické nízkou inovační a vědecko-výzkumnou výkonností a menšími výdaji na výzkum a vývoj. Ve všech dotčených krajích lze najít i kvalitní vědecko-výzkumné aktivity, nicméně jen ve velmi malém rozsahu.

Řešení: Zvýšení přínosů výzkumu a vývoje ve strukturálně postižených krajích k hospodářskému růstu a k restrukturalizaci hospodářství lze dosáhnout větším ohledem na potřeby soukromé sféry, zlepšením propojení mezi výzkumem a vývojem a podpořit jeho aplikace pro veřejné služby (např. zdravotnictví, lázeňská péče apod.). Zlepšení postavení výzkumných týmů a organizací v mezinárodním srovnání a jejich větší zapojení do mezinárodních výzkumných aktivit. Zvýšení atraktivity výzkumu a vývoje ve strukturálně postižených krajích. Využít potenciál krajských vědeckých knihoven jako institucí zajišťujících přístup k informacím pro výzkum, vývoj a inovace i pro popularizaci výsledků vědy. Typová opatření: Dle akčních plánů hospodářské restrukturalizace.

Strategický cíl 5: Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích

Specifický cíl 5.1: Zvýšení diverzifikace ekonomických činností a podpora tvorby lokálních pracovních míst

Typové opatření 40: Rozvíjet drobné podnikání a malé a střední podniky

Problém: V hospodářsky a sociálně ohrožených územích ČR je žádoucí usilovat o rozvoj drobného i malého a středního podnikání.

Náplň: Mapování příležitostí pro podnikání; projekty spolupráce, sdílená ekonomika a formou finančních podpor (např. mikrofinancování podniků, drobné pobídky, lokální značky, řemesla, sociální podniky). Propojovat nástroje finanční podpory rozvoje podnikání s nástroji podpory zaměstnanosti (aktivní politika zaměstnanosti / lokální sítě zaměstnanosti).

Cílový stav: Navýšení počtu lokálních malých a středních podniků přispívajících k vytváření lokálních stabilních pracovních míst, včetně pracovních míst pro osoby znevýhodněné na pracovním trhu. Existence sítě lokálních konzultačních center, v rámci kterých dochází k propojování místních aktérů.

Cílová skupina: Místní podnikatelé, nezaměstnaní a další osoby ohrožené na trhu práce.

Hlavní nositel: MPO (metodické vedení)

Další nositelé: Hospodářská komora ČR, CzechInvest, MMR, MF, ASZ, MPSV

Hlavní realizátoři: obce, DSO, kraje, místní akční skupiny, nestátní neziskové organizace

Shrnutí

Strategie regionální rozvoje 2021+ identifikuje specifické nástroje pro jednotlivé tematické oblasti a typy území. Moravskoslezský kraj se řadí mezi strukturálně postižené regiony. Zároveň reprezentuje metropolitní oblast, která nedostatečně využívá svůj potenciál, ačkoliv se zde v jisté míře projevuje trend rozvoje aktivit s vyšší přidanou hodnotou u poboček zahraničních firem. Dokument stanovuje strategické cíle a konkrétní typová opatření, která by měla strukturálně postiženým regionům pomoci, konkrétně: 1) napomáhat rozvoji a využití kulturního a kreativního potenciálu metropolitních území, 2) zlepšit dostupnost vzdělávání, zajistit kvalitní vzdělávací infrastrukturu a infrastrukturu služeb péče o děti, 3) napomáhat rozvoji a využití potenciálu aglomerací v oblasti kultury a cestovního ruchu, 4) rozvíjet udržitelný cestovní ruch, 5) napomáhat rozvoji a využití kulturního potenciálu regionálních center a jejich venkovského zázemí a 6) rozvíjet drobné podnikání a malé a střední podniky. Klíčové opatření pro tuto strategii je 7) **využít potenciál krajských vědeckých knihoven jako institucí zajišťujících přístup k informacím pro výzkum, vývoj a inovace i pro popularizaci výsledků vědy.**

Digitální Česko

Vláda ČR schválila svým usnesením č. 629 dne 3. října 2018 průřezový strategický dokument Digitální Česko, který se týká veškerých dopadů digitalizace na hospodářství a společnost. Jde o soubor koncepcí zajišťující předpoklady dlouhodobé prosperity České republiky. Jeho náplň je možné definovat pojmem: "Strategie koordinované a komplexní digitalizace České republiky 2018+". „Digitální Česko“ zastřešuje tři hlavní pilíře, které tvoří jeden logický celek s velkým počtem vnitřních vazeb, ale zároveň ve struktuře reflektují zacílení na různé příjemce a rovněž specifika dané současným legislativním vymezením:

1. Česko v digitální Evropě

- Institucionální zajištění koordinace a financování implementace koncepce
- Zajištění komunikace o aktuálních tématech a příležitostech v digitální agendě EU

2. Informační koncepce České republiky, (Digitální veřejná správa)

- Uživatelsky přívětivé a efektivní on-line služby pro občany a firmy
- Digitálně přívětivá legislativa
- Rozvoj celkového prostředí podporujícího digitální technologie
- Zvýšení kapacit a kompetencí zaměstnanců ve veřejné správě
- Efektivní a centrálně koordinované ICT veřejné správy

3. Koncepce Digitální ekonomika a společnost

- Efektivnější systém přímé i nepřímé podpory výzkumu, vývoje a inovací
- Zralost a připravenost sektorů ekonomiky na digitální transformaci
- Připravenost občanů na změny trhu práce, vzdělávání a rozvoj digitálních dovedností

- Podpora konektivity a infrastruktury digitální ekonomiky a společnosti
- Zajištění bezpečnosti a důvěry v prostředí digitální ekonomiky a společnosti
- Legislativa podporující všechny aspekty digitální ekonomiky a společnosti
- Optimální systém financování digitální ekonomiky a společnosti
- Institucionální zajištění centrální koordinace politik na podporu digitální ekonomiky a společnosti

Koordinace celé realizace bude soustředěna v Radě vlády pro informační společnost (RVIS) pod patronátem a vedením vládního zmocněnce pro IT, realizace bude probíhat v úřadech a rezortech v souladu s jejich gescí, dle Kompetenčního zákona.

Rozsah a zacílení pilíře “Digitální ekonomika a společnost” v sobě zahrnuje všechny dílčí aspekty, které přináší technologický vývoj a postupující digitalizaci všech oblastí života. Jedná se jak o postupnou celospolečenskou změnu, která je v principu spojena s využitím digitalizace a internetu, s internetem věcí, s rozvojem robotizace a umělé inteligence, tak o obrovské množství generovaných a zpracovávaných dat, která vznikají díky internetu věcí, služeb a lidí. Ve stále větší míře bude třeba brát v úvahu vazby mezi výrobními průmyslovými systémy, dopravními sítěmi, energetickými systémy, oblastí služeb, obchodu, telekomunikacemi, či systémy zásobování surovinami, a také mezi systémy sociálními. Shodně se to týká i změn v prostředí finančních systémů, poskytování finančních služeb apod. Mezi těmito systémy v poslední době vzrůstá dynamická interakce, která díky masivnímu a globálnímu nástupu nových technologií mění celé hodnotové řetězce, vytváří příležitosti pro nové obchodní modely, ale i tlak na flexibilitu moderní průmyslové výroby nebo zvýšené nároky na kybernetickou bezpečnost a interdisciplinaritu přístupu.

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Naplňování koncepce Digitální Česko bude mít pozitivní dopad na mezinárodní konkurenceschopnost ČR s ohledem na zjednodušení, zrychlení a zefektivnění jak obsluhy občanů a firem při poskytování služeb veřejné správy a veřejných služeb tak zajištění veškerých procesů uvnitř veřejné správy a vytvoření předvídatelných a nediskriminačních podmínek pro rozvoj digitalizace dalších oblastí života společnosti.

Koncepce Digitální Česko bude mít pozitivní dopad na podnikatelské prostředí. Podnikatelské subjekty budou moci přímo využívat výhody digitalizace života společnosti, zejména nový standard digitálních služeb poskytovaný orgány veřejné správy. Zároveň se podnikatelské subjekty z oblasti ICT, budou moci podílet na zajištění dodávek zboží a služeb pro potřeby jak orgánů veřejné správy, tak při dodávkách ve všech průmyslových odvětvích, kde je digitalizace relevantní.

Program Digitální Česko bude mít sociální dopady, které se promítnou do přesunů pracovních sil u soukromých i veřejných zaměstnavatelů. Dojde k nahrazování administrativní a rutinní práce digitálními technologiemi a umožní využití takto "uvolněných" pracovních sil v existujících, často poddimenzovaných oblastech, nebo v nových oborech činností, které budou vznikat s narůstající nabídkou digitálních služeb a využívání moderních technologií. Narůstající využívání digitálních a moderních technologií bude přinášet potřebu rekvalifikace pracovních sil, nároky na další vzdělávání pracovníků a na tvorbu nových vzdělávacích programů ve školském systému. Konkrétní sociální dopady pak budou vyhodnocovány v rámci projednávání jednotlivých záměrů a dílčích cílů obsažených v implementačních plánech.

Shrnutí

Průřezový dokument Digitální Česko v sobě zahrnuje všechny dílčí aspekty, které přináší technologický vývoj a postupující digitalizace všech oblastí života. Bude mít dopad na mezinárodní konkurenceschopnost ČR, na podnikatelské prostředí, trh práce, veřejnou správu i společnost.

Strategie rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů #CZECHCREATIVE

Dokument je zpracováván v rámci projektu Zpracování systému rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů Ministerstvem kultury, který je financován z Operačního programu Zaměstnanost. Cílem dokumentu je strategickou podporou KKO zvýšit konkurenceschopnost České republiky.

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Kultura přispívá ke zvýšení kvality života – přetváří města a obce na příjemná místa k životu, práci a k cestování, stimuluje vzdělávání a přispívá k celoživotnímu osobnímu rozvoji. Obnova kulturního dědictví a podpora umění vytváří pracovní místa a příležitosti pro menší a střední firmy. Kultura představuje mj. hlavní činitel při budování jak sociálního, tak ekonomického pilíře v rámci trvale udržitelného rozvoje. Česko patří k zemím s bohatou kulturní tradicí a dědictvím. Dochované zdroje kulturního dědictví (umělecká díla, sbírky muzejní povahy, knihovní fondy, umělecké, řemeslné a technické památky) a přírodní zajímavosti jsou významným cílem cestovního ruchu. V Česku se nachází množství památek zapsaných do seznamu UNESCO a je zde hustá a dobře značená síť vzájemně propojených turistických tras.

Evropská komise považuje KKO za budoucí hnací motor evropské ekonomiky. K růstu HDP Evropské unie přispívají více než 550 miliardami eur a zaměstnanost v oborech KKP se pohybovala v roce 6,7 milionů pracovních míst. V roce 2016 činila průměrná hodnota HDP v oborech KKP 41,7 miliard eur. Podle prognóz se tato čísla budou zvyšovat. Také z tohoto důvodu hodlá Evropská komise v příštím programovém období podpořit tento sektor částkou cca 1,85 miliardy eur. Kulturní a kreativní průmysly jsou základním cílem nového evropského plánu „Nová evropská agenda pro kulturu“ pro nadcházející období. Vzdělávání a kultura jsou vnímány jako potenciál pro vytváření nových pracovních míst, posílení sociální spravedlnosti a evropské identity. Evropská komise se zaměřila na ekosystém podpory umělců, kulturních a tvůrčích profesionálů. V nadcházejícím programovém období si Evropská komise vytyčila cíle, které mají z Evropy udělat první klimaticky neutrální kontinent. Evropu, která bude připravená na digitální věk, silnější ve světě s hospodářstvím, které pracuje ve prospěch lidí. Rovněž hodlá podporovat evropský způsob života a evropskou demokracii.

Tomu odpovídá také plán financování nového programového období. Politiky, které se budou dotýkat KKP, jsou zejména:

Inteligentnější Evropa, financovaná z ERDF v ČR prostřednictvím OP TAK a IROP a Evropa společná občanům, financovaná v ČR prostřednictvím IROP. Prostředky na kulturní dědictví veřejnou infrastrukturu cestovního ruchu, veřejná prostranství a MAS činí 2,9 % celkové

finanční alokace. Ke KKP se částečně vztahují také cíle Sociálněji Evropa a OP JAK, OP Z a IROP a Nízkouhlíková a zelenější Evropa, v ČR financovaná prostřednictvím Kohezního fondu, OP TAK.

Významnější část financování oproti předchozím obdobím bude ležet v programech přímo řízených EK. Pro Kreativní Evropu existuje požadavek navýšit rozpočet na 2 800 000 000 eur v cenách roku 2018. Předpokládá se, že KKP bude možné financovat také prostřednictvím nových finančních nástrojů jako je Invest EU, Fond pro spravedlivou transformaci, ale i stávajících jako např. COSME, Horizon, Erasmus + apod.

V roce 2019 byla pro Kulturní výbor Evropského parlamentu vytvořena studie trendů, které do roku 2030 povedou k silnému vlivu KKO na území EU. Bylo rozpoznáno, že rozvoj KKO povede ke zvýšení ekonomické atraktivity regionů, dojde ke zrychlení růstu audiovizuálních odvětví z důvodu využití nových technologií, KKP podpoří rozvoj svobody vyjadřování a demokracie a současně budou vytvořeny politiky podporující KKO na všech úrovních. Ve studii byly identifikovány základní problémy, které se týkají zejména fragmentace oboru, která znemožňuje schopnost organizovat se a hájit své zájmy. Výzvou je v kontextu proměny ekonomiky vznik nových obchodních modelů, přičemž největší překážkou pro vstup na trh v KKO je nedostupnost počátečního kapitálu. Pro KKO jsou potřebné nové kompetence, zejména požadavky na kombinaci kreativních, digitálních, manažerských a podnikatelských kompetencí spolu s měkkými dovednostmi pro stimulaci tržních inovací. Klíčovou výzvou a příležitostí je růst AI, VR, růst mobility a konektivity. Dalším neopomenutelnou výzvou je posilování relevance kulturních institucí a zvyšování kulturní participace v kontextu nových trendů. To vše se odehrává na pozadí změny klimatu.

Díky nástupu nových technologií a změně klimatu se ve světě zásadně mění kontext a s ním se mění globální ekonomika. Tradiční průmyslové obory se potýkají s velkými výzvami budoucnosti: celosvětovým trendem se stává přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku a enormní globální konkurence, zejména z asijských zemí roste rychlým tempem. Je nezbytné zamyslet se nad tím, jaké jsou silné stránky EU a jak je můžeme posilovat.

V souvislosti s rozvojem znalostní společnosti Česka a stále větším uplatňováním moderních technologií i v běžném životě je zapotřebí zvýšit kvalitu vzdělávání na všech typech škol. Pokračující rozvoj moderních technologií přinese nutnost do budoucna zajistit vhodně kvalifikované odborníky v oblastech, jakými jsou zejména ICT a digitální technologie, nanotechnologie a pokročilé materiály, mikroelektronika a biotechnologie.

Strategie se soustředí na ukotvení vznikajícího sektoru kulturních a kreativních průmyslů do českého hospodářství, pochopení a posílení jeho role pro výzvy v oblasti vzdělávání, kultury, průmyslu, inovací i společenských změn a na kultivaci prostředí pro vzájemnou spolupráci. Strategie navazuje na vizi a cíle Státní kulturní politiky a Koncepce umění. Z hlediska státní správy jsou kulturní a kreativní průmysly průřezovým sektorem, který se týká kompetencí zejména ministerstev kultury a průmyslu a obchodu a rovněž školství, mládeže a tělovýchovy, pro místní rozvoj, vnitra, práce a sociálních věcí, zahraničních věcí či životního prostředí. Efektivní meziresortní spolupráce a cíleně zaměřené nástroje jsou klíčové pro vytvoření komplexního systému podpory kulturních a kreativních průmyslů, a tím tvorby vysoké přidané hodnoty pro ekonomiku i společnost České republiky.

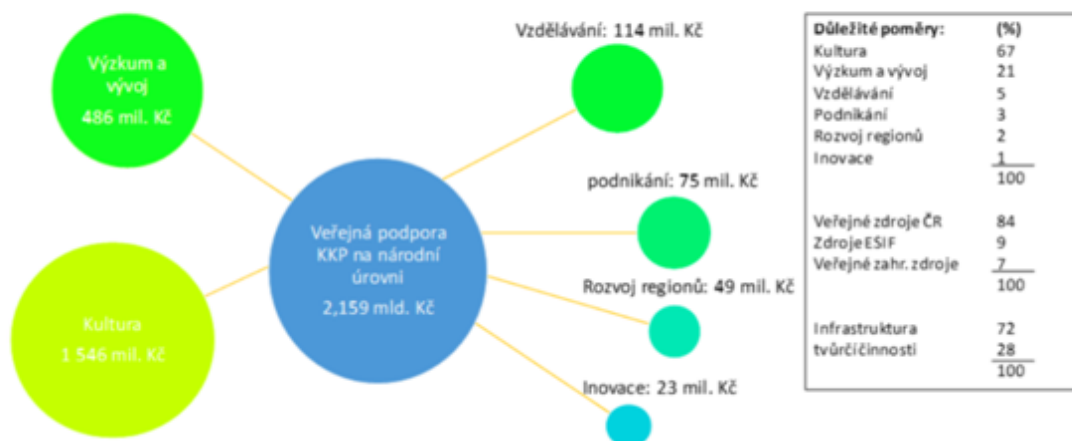
- Scénická umění (divadlo, tanec, nový cirkus)

- Vizuální umění (ilustrace, fotografie, malířství, sochařství)
- Muzea, knihovny, archivy, památkový fond (kulturní dědictví hmotné i nehmotné)
- Literatura a vydavatelská činnost
- Kinematografie (film a animace)
- Televize
- Rozhlas
- Hudba
- Videohry a multimédia
- Reklama a public relations
- Architektura
- Design
- Umělecká řemesla
- Lokální gastronomie

Analýza zacílení finančních prostředků

Analýza zacílení finančních prostředků do KKP v ČR (kompletní analýza zde: <https://bit.ly/377wkr9>) byla vypracována z dostupných dat s cílem nalézt aktuální veřejné zdroje financování, které mají obsahovou relevanci ke KPP. Systém financování byl proto pro účely analýzy rozdělen dle směřování dotačních titulů na následujících šest oblastí veřejné podpory: výzkum a vývoj, inovace, podnikání, vzdělávání a další vzdělávání, kultura, rozvoj regionů.

Obrázek 3: Predikce průměrné roční podpory KKP v jednotlivých oblastech na období 2019 - 2023

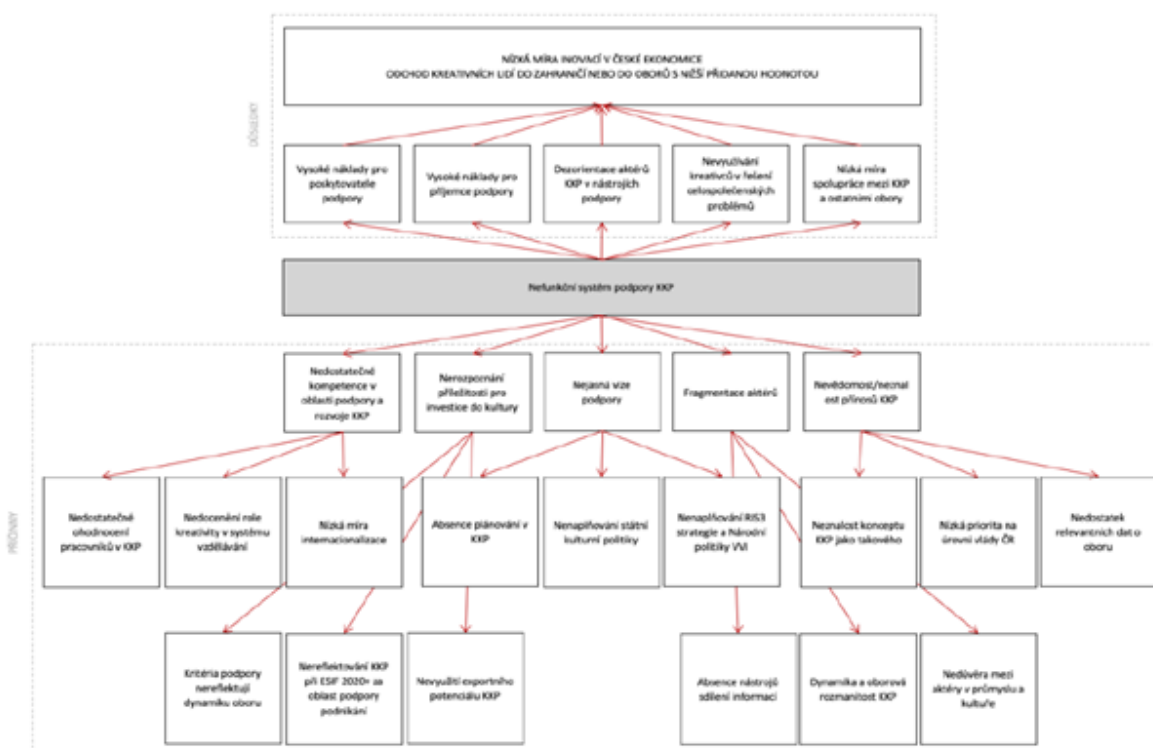

Hlavní závěry:

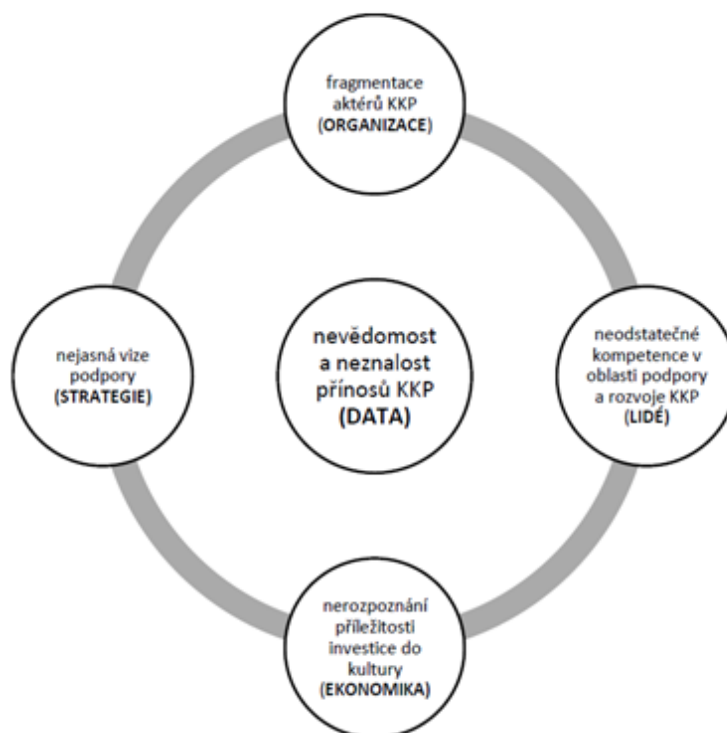
- Ze šesti analyzovaných oblastí podpory s možnou relevancí pro KKP největší objem finančních prostředků spadá do oblasti kultury v gesci MK, z toho největší část tvoří fond kinematografie.
- V rámci oblasti kultura jsou relativně málo využity mezinárodní projekty (např. v programu Kreativní Evropa ČR získává v rámci KKP cca 2,8 % rozdělovaných prostředků, v programu Interreg – Central Europe dokonce méně než 1 %): Využití je proto vhodné strategicky posílit.

- Významnou roli sehrává podpora výzkumu a vývoje, a to překvapivě velkou měrou také v základním výzkumu.
- Do budoucna je podstatné udržet účelovou podporu výzkumu a vývoje na MK, která je v současných podmínkách hlavním zdrojem podpory KKP v této oblasti.
- Z aplikovaného výzkumu jsou KKP nejvíce zastoupeny v programu ÉTA (poskytovatelem je TA ČR) zaměřeného na Společenské a humanitní vědy.
- OP VVV je v oblasti výzkumu a vývoje využíván pro KKP relativně málo, vznikají však významná znalostní centra KKP na významných univerzitách (UPOL, UK a ČVUT).
- Oblast vzdělávání představuje významný zdroj prostředků, významněji ho však v současnosti dokážou využít pouze vysoké školy.
- VŠ využívají pro rozvoj KKP přes 3 % dostupných prostředků OP VVV, zatímco ostatní vzdělávací instituce cca 1,6 %.
- Potenciál podpor v oblastech inovací a podnikání není pro KKP dosud dostatečně využit, přestože jsou KKP součástí národní RIS 3 strategie.
- Většina podpor v oblasti rozvoje regionů (s výjimkou některých programů přeshraniční spolupráce) nemohla být z důvodu nedostupnosti finančních dat detailně posouzena.

Obrázek 5: Strom problémů Strategie KKP

Obrázek 6: 5 klíčových problémů rozvoje a podpory KKP

Alfou a omegou aktuálně nefunkčního systému podpory KKP je nedostatek relevantních informací a dat jak o systému podpory samotném, tak o jednotlivých sektorech. Důsledkem tohoto stavu je pak fakt, že v aktuálně roztržitém systému podpory nemohou být nástroje podpory ideálně zacíleny.

Zacílení podpory, tak aby měla co nejvyšší benefity a postihla celý sektor, komplikuje rovněž fakt, že oproti tradičním průmyslům nedošlo v oblasti KKP ke konsolidaci, která by umožňovala např. společné vyjednávání priorit na evropské úrovni.

Rozvoj jednotlivých sektorů komplikuje rovněž odliv kvalifikovaných pracovníků do zahraničí a to především v progresivních oborech jakým je např. vývoj počítačových her. Na druhé straně současný vzdělávací systém nedokáže studenty připravit na nutnost neustále reagovat na nové společenské a technologické změny utvářející trh práce, což v konečném důsledku vede k tomu, že v určitých sektorech je nedostatek kvalifikovaných pracovníků a v jiných oborech studenti nejsou dostatečně připraveni na výzvy pracovního trhu.

Nedostatek kvalifikované pracovní síly, roztržitý systém podpory, založený na nedokonalém sběru dat a informací, pak z logického důvodu vede k nevyužití plného ekonomického potenciálu KKP v Česku. Nevyužívání příležitostí KKP v cestovním ruchu, marketingu a exportu vede k tomu, že Česko dostatečně nestaví svůj budoucí rozvoj na oborech s vysokou přidanou hodnotou.

Vize

„Budoucnost České republiky je v kreativitě a inovacích. Česká republika vytvořila funkční SYSTÉM řízení KKP, který umožňuje využívat kulturní potenciál, TALENT a kreativitu lidí pro

rozvoj INOVACÍ. KKP jsou hybatelem pozitivních společenských, ekonomických a ekologických změn ve společnosti. Pomáhá zvyšovat přidanou hodnotu průmyslu, zlepšovat kvalitu veřejného prostoru a kvalitu veřejných služeb občanům. ČR se díky kulturním a kreativním průmyslům stává globálně konkurenceschopnější, sebevědomější a má dobré jméno ve světě. Kultura je významné hospodářské odvětví.“

Globální cíl

Systematickým rozvojem KKP zvýšit konkurenceschopnost české ekonomiky

SC1: Vytvoření prostředí pro vznik nových produktů a služeb

SC2: Vytvořit prostředí pro vznik pracovních míst nenahraditelných technologiemi

SC3: Vytvořit prostředí pro systémové řízení rozvoje KKP ve státní správě

**Strategický cíl I.
Inovace kreativitou: Vytvořit prostředí pro vznik nových produktů a služeb**

Indikátor: růst objemu podniků v oblasti KKP

Aktuální hodnota (2017): 11,8 %

Cílová hodnota (2030): 12,7 %

Zdroj dat: SBS statistics (EUROSTAT)

Interval měření: ročně

Opatření:

- **Opatření 1.**
Zvýšení podílu využívání kulturního dědictví, živého umění a práce kreativců při tvorbě inovativních produktů a služeb.
- **Opatření 2.**
Podpora větší interakce společenských věd, uměleckých disciplín a technických oborů ve výzkumu, vývoji, inovacích, podnikání i vzdělávání.
- **Opatření 3.**
Zvýšení konkurenceschopnosti podniků v oblasti KKP Opatření 4. Podpora tvorby produktů kulturního cestovního ruchu pomocí KKP Opatření 5. Začlenění KKP do systému podpory exportu

Přínos: Zvýší se růst podílu HDP kulturních a kreativních průmyslů na celkovém HDP ČR. Posílí se inovační zázemí pro rozvoj KKP. Podpoří se vznik inovací díky mezioborové spolupráci zejména u oborů nejvzdálenějších - uměleckých versus technologických. Zvýší se poptávka po službách a produktech KKP ze strany soukromé sféry i veřejného sektoru. Zvýší se export produktů a služeb KKP. KKP přispějí ke zlepšení dobrého jména České republiky. Zvýší se využití kulturního dědictví pro tvorbu a podnikání, a tedy vznik nových výrobků a služeb. Současně dojde k růstu prestiže institucí a jejich společenské relevance. Zvýší se kvalita veřejného prostoru. Posílí profesionalizace a sebeorganizace sektoru a zvýší se dostupnost financování pro obor KKP. Dojde k intenzivnější, systematictější a rozsáhlejší spolupráci mezi uměním, akademickými a vědeckými institucemi, a také veřejnoprávními institucemi na podpoře uměleckého experimentování.

Strategický cíl II.

Talent lidí: Vytvořit prostředí pro vznik pracovních míst nenahraditelných technologiemi

Indikátor: růst zaměstnanosti v KKP

Aktuální hodnota (2017): 5,6 %

Cílová hodnota (2030): 6,4 %

Zdroj dat: SBS statistics (EUROSTAT)

Interval měření: ročně

Opatření:

- **Opatření 6.**
Podpora spolupráce škol, profesionálů a kulturních organizací; zvyšovat kvalitu vzdělávacích programů kulturních organizací a začlenit kreativní učení do systému formálního vzdělávání
- **Opatření 7.**
Podpora vzniku nových studijních programů s cílem posílení kompetencí pro KKP
- **Opatření 8.**
Posílení nabídky programů celoživotního vzdělávání v oborech KKP.
- **Opatření 9.**
Integrace oborů KKP do Národní soustavy kvalifikací a Národní soustavy povolání.

Přínos: Zvýší se počet pracovních míst nenahraditelných automatizací. Vzniknou nové profese a nové kompetence znalostní ekonomiky. Vzniknou nové hybridní vzdělávací programy, podporující mezioborovost. V návaznosti na nově připravovanou Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ bude využita příležitost připravovat novou generaci na to, aby si nová pracovní místa sama vytvářela.

Podpora kooperativních dotačních programů s příležitostmi čerpající ze spolupráce KKP a kulturních institucí překoná stávající problém tzv. silo efektu, kdy nejsou kvůli nedostatečné komunikaci mezi sektory KKP vytvořené služby a produkty jedním sektorem přínosné pro ostatní sektory. Investice do vzdělávání lidí v podobě kreativních center (samostatných nebo včleněných a spolupracujících se stávající infrastrukturou daných měst), tvorby HUBů nebo portálů KKP bude využívána pro prezentaci vědomostí a poznatků výzkumu. Dojde k definování kompetencí pro pracovníky v oblasti kultury a popisu nových pracovních míst.

Strategický cíl III.

System: Vytvořit prostředí pro systémové řízení rozvoje KKP ve státní správě

Indikátory

Výsledkový indikátor, který by plně obsáhnul úspěšnou implementaci opatření v oblasti systémového řízení není snadné identifikovat, jelikož výsledkem úspěšného nastavení systémových nástrojů je jejich samotná existence. Ta následně přispívá k naplnění indikátorů ostatních cílů.

Nejefektivnějším nástrojem měření úspěšného nastavení systémových nástrojů podpory a rozvoje KKP je evaluace Strategie KKP. Monitoring této strategie poskytující informace o naplňování jednotlivých opatření dává informaci, zda se cíl daří průběžně naplňovat.

Z toho důvodu je možné stanovit 2 kvantifikovatelné výstupové indikátory:

- Počet institucionálních nástrojů podpory KKP (oborové domy, systémová pracoviště v oblasti KKP)
- Počet strategických materiálů a datasetů v oblasti KKP (oborové strategie, oborové analýzy, nové datové sety)

Tyto 2 informace nám říkají počet a stav, ale nedávají žádnou informaci o kvalitě zaváděných opatření. Tento deficit navrhujeme doplnit v rámci evaluace každého z 3 akčních plánů sociologickým šetřením mezi aktéry v jednotlivých odvětvích a na krajské úrovni.

Sociologické šetření dopadů intervencí v oblasti systémového řízení rozvoje KKP

Opatření:

- **Opatření 10.**
Vznik agentury CZECHCREATIVE
- **Opatření 11.**
Posílení profesionalizace a sebeorganizace sektoru
- **Opatření 12.**
Vytvoření systému pro práci s daty vztahujících se ke KKP

Přínos: Agenda KKP bude jasně institucionalizovaná a personalizovaná a vznikne jedno místo, které bude systematicky řešit strategické a systematické otázky, metodiku, poskytování informačního servisu a poradenství a bude zajišťovat dotační servis ve spolupráci s ostatními úřady státní správy. Sníží se míra fragmentace KKP, zvýší se efektivita podpory KKP a povědomí o potřebách KKP. Postupně dojde ke zvýšení povědomí o KKP na úrovni veřejné správy, k odpovědnému zadávání veřejných zakázek s ohledem na kvalitu a k zapojování aktérů KKP např. do designu služeb eGovernmentu.

ČR bude připravena na finanční pobídky a prostředky ze zdrojů EU. Pomocí kulturních a kreativních průmyslů může dojít ke zmírnění lokálních hospodářských problémů díky vzniku nových ekonomických činností, tvorby nových udržitelných pracovních míst a zvýšení atraktivity krajů a měst.

Shrnutí

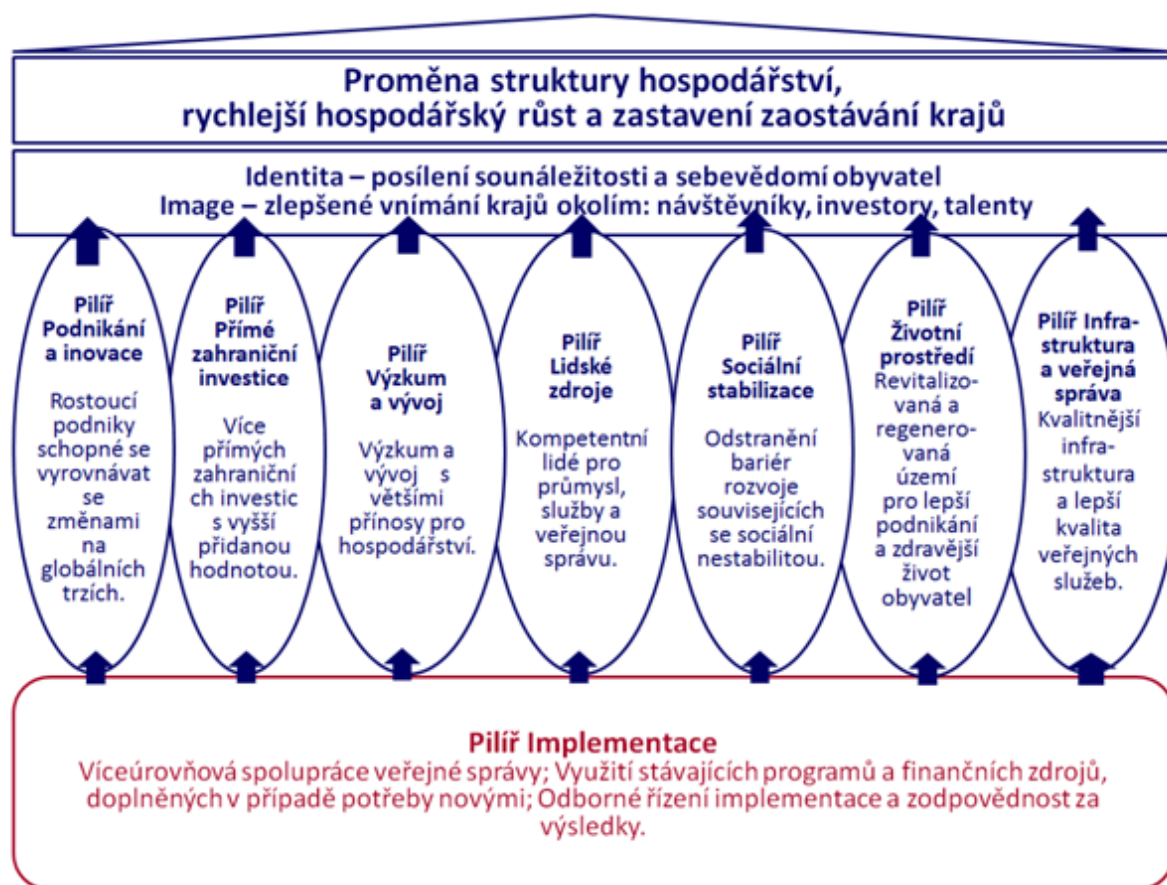
Strategie se soustředí na ukotvení vznikajícího sektoru kulturních a kreativních průmyslů do českého hospodářství. Za největší bariéry rozvoje KKP označuje chybějící data, odliv kvalifikovaných pracovníků do zahraničí a nevyužívání příležitostí KKP v dalších oblastech. Proto strategie obsahuje konkrétní strategické cíle a opatření vedoucí k rozvoji a systémovému řízení KKP, které mají naplnit globální cíl. „Systematickým rozvojem KKP zvýšit konkurenceschopnost české ekonomiky“. Aby byl tento cíl naplněn, je třeba vytvořit prostředí: a) pro vznik nových produktů a služeb, b) pro vznik pracovních míst nenahraditelných technologiemi, c) pro systémové řízení rozvoje KKP ve státní správě. Za významný zdroj finančních prostředků pro oblast KKP zmiňuje mezinárodní projekty ve vzdělávání.

Strategický rámec hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje (aktualizace z července 2020)

Materiál připravilo Ministerstvo pro místní rozvoj jako hlavní garant regionální politiky v Česku, a to na pokyn vlády. Dokument obsahuje návrh postupu, jak strukturálně postiženým regionům pomoci zlepšit hospodářskou i sociální situaci. Realizace opatření by měla vést k naplňování jednoho z cílů české regionální politiky, kterým je snižování sociálních a ekonomických nerovností.

Společným problémem Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje je nízká míra ekonomického růstu a zaostávání za ostatními českými regiony. Tempo ekonomického růstu je ve všech třech krajích dlouhodobě pod národním průměrem a ztrácí na nejrychleji se ekonomicky rozvíjející kraje. Přímo součástí výše popsaného problému v ekonomické oblasti je nízká atraktivita krajů pro život obyvatel, menší nabídka perspektivních kariérních vyhlídek nejen pro mladé a kvalifikované odborníky z kraje, ale i na lákání lidí z prostředí mimo kraj. Faktorem jsou rovněž horší podmínky a nízká atraktivita pro podnikání.

Přehledná struktura tematických pilířů Strategického rámce

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Několik strategických cílů a opatření se konkrétně věnuje kultuře a kreativním odvětvím:

1.4.1 Strategický cíl T.1: Nové produktivní investice podporující změnu struktury hospodářství a snižující dopady transformace energetiky, útlumu těžby uhlí.

Cílem je realizovat nové produktivní investice, a to především na podporu malých a středních podniků, výzkumu a inovací, přenosu a zavádění nových a pokročilých technologií, digitálních technologií a sítí, zaměřené na hospodářskou transformaci a restrukturalizaci nebo omezující dopady transformace energetiky a těžby uhlí jak v oborech energetických, tak v oborech navazujících.

První strategický cíl je zaměřen především na hospodářské důsledky transformace energetiky. Konkrétně na přizpůsobení hospodářských aktivit, vznik aktivit nových a potažmo vytváření pracovních míst v nových odvětvích.

Díličím, ale významným cílem v této oblasti je také pomoc menším a středním firmám získávat informace a orientovat se v nové situaci, seznamovat se s novými trendy a záměry státu, krajů a EU v této oblasti. Účinná, systematická a cílená informační a odborná pomoc firmám využít nových příležitostí a adaptovat se na nové požadavky bude jednou z klíčových funkcí veřejné správy (státu, krajů a jejich agentur, jako jsou ICUK, MSIC, KARP, Czech Invest) i podnikatelských organizací (HK, SPaD, zaměstnavatelských svazů).

Strategický cíl C.1. Otevřenější a relevantnější VaV

Cílem je dosáhnout vyšší interakce a rozsáhlejší spolupráce mezi výzkumnými organizacemi doma a v zahraničí a s aplikačním sektorem. Díky tomu se bude zvyšovat kvalita výzkumu a výzkum bude ve větší míře využíván ke zvýšení inovačních aktivit v regionu působících firem a k řešení společenských problémů.

Výsledky spolupráce mezi VO a aplikačním sektorem lze proměnit na inovaci i díky spin-off společnostem založeným výzkumnými organizacemi ke komercializaci výsledků vlastního výzkumu a při vytváření nových typů služeb. I když jsou výsledky zatím značně limitované, je zde třeba odkázat se na Inovační strategii ČR do roku 2030 a postupující digitalizaci, která přináší nové příležitosti pro rozvoj endogenních českých firem. Nové společnosti mohou vznikat i na základě netechnických nebo sociálních inovací, případně s využitím moderních technologií, nebo s využitím poznatků společenských věd a přitom mít velký regionální a společenský dopad.

Situace začínajících firem a spolupráce mezi VaV a podnikovým sektorem se v regionech liší. V MSK funguje na VŠB-TUO Centrum podpory inovací, které pokrývá transfer technologií a má svůj funkční podnikatelský inkubátor, jenž je zaměřen hlavně dovnitř univerzity. Rozhodujícím novým prvkem je MSIC, jehož záběr i služby jsou širší a komplexnější a disponuje zázemím VTP. V MSK tak dále roste inovační infrastruktura.

Popularizace a propagace VaV

Jednou z příčin nízkého využívání VaV kapacit veřejných výzkumných organizací je slabá znalost jejich kvality a rozsahu služeb, které by veřejný sektor a firmy mohly využít pro VVI aktivity. V MSK se vybudovaly nové špičkové kapacity (VaV centra), otevřely se nové obory, které je nutné dostat do širšího povědomí a intenzivněji zapojit do rozvoje VVI činnosti. Pro změnu image je vhodné popularizovat úspěšné příběhy a příklady spolupráce. To umožní

propagovat potenciál a dopady spolupráce, a růstu ochoty se zapojit i u dalších firem. Sekundárně to přispěje ke zlepšení komunikace mezi firmami a výzkumnými organizacemi, kde se mohou otevřít další možnosti spolupráce, např. v oblasti vzdělávání, kterým se zabývá samostatná část.

Strategický cíl C.2. Výkonnější a atraktivnější VaV

Cílem je posílit personální a institucionální předpoklady pro vyšší výkon a atraktivitu výzkumu a vývoje, tj. zvýšit množství kvalitních expertů v krajích, velikost a množství výzkumných týmů a budovat atraktivní fyzickou infrastrukturu, zázemí a způsobilost.

Oblasti změn pro dosažení strategického cíle

Kvalitní VaV experti

V ideálním případě, pro naplnění předchozích cílů je vhodné využít přítomnosti renomovaných zkušených expertů, kteří tvoří jádro výzkumného týmu, a jejich činnost podpořit mladými a ambiciózními talenty. Již od počátku mohou nejzkušenější členové v roli konzultantů pomoci se správným nadefinováním tematického zaměření a následným napojením na existující síť kvalitních tuzemských i zahraničních institucí a vědeckých týmů.

Posílení tematického zaměření VaV

Rozhodování o způsobu dobudování a modernizaci infrastruktury je nutno dělat v přímé vazbě na tematické zaměření VaV. Zaměření by mělo být v souladu s RIS / RIS3 strategiemi (a dalšími relevantními dokumenty, jako např. NP VaVal), případně aby je dále rozvíjelo. Témata musí být relevantní ve vztahu k regionálním potřebám aplikační sféry, globálním trendům, k mezinárodním závazkům a ke společenským výzvám. Musí také zajistit na národní úrovni vytvoření kritické masy pro efektivní, koherentní, silnou specializaci, která bude mít evropský potenciál.

V případě MSK lze úspěšně vycházet ze stávající znalostní základny – např. pokročilé materiály, mechatronické systémy, analýzy dat, zpracování a následné využívání nerostných surovin, druhotných surovin a odpadů, smart grids a integrované bezpečnostní systémy.

Dostatečně atraktivní témata, ale i možnost participovat na jejich definování a dalším rozvoji, s výhledem práce v modernizované infrastruktuře, v kooperaci s kvalitními výzkumnými organizacemi či aplikační sférou jsou faktory pozitivně působící (ale ne jediné rozhodující) pro přilákání a udržení expertů a talentů.

Strategický cíl E.3: Zvýšení atraktivity bydlení (a zajištění kvalitní občanské vybavenosti a atraktivní nabídky služeb).

Cílem je rozšířit nabídku kvalitního bydlení a občanské vybavenosti v sídlech.

Dotčené kraje mají relativně mladou populaci v porovnání s ostatními kraji ČR, ale již je patrné intenzivní stárnutí jejich obyvatelstva. Specifický cíl je zaměřen na ovlivnění demografické reprodukce prostřednictvím stabilizace mladších ročníků v krajích a snížení jejich vystěhovalectví. Dotčené regiony se potýkají s úbytkem počtu pracovních sil (zejm. kvalifikovaných) způsobeným celkovým poklesem počtu obyvatel, ale zejména těch

ekonomicky aktivních. Veřejný sektor může situaci výrazně ovlivnit zajištěním dostatečné dostupnosti služeb a zvýšením konkurenceschopnosti občanské vybavenosti tak, aby práceschopné obyvatelstvo nemělo motivaci k odchodu do jiných regionů.

- **Typové opatření**

Přístup ke kvalitním veřejným službám. Cílem by mělo být zajistit dostatečnou síť veřejných služeb zejména v oblasti sociální, a to zejména v segregovaných lokalitách a špatně dostupných oblastech. Důležitou roli hraje také kvalita a dostupnost kulturních institucí.

Strategický cíl E.4: Zvýšení patriotismu a aktivního životního stylu.

Oblasti změn pro dosažení strategického cíle

Ačkoli v Moravskoslezském, Ústeckém i Karlovarském kraji je již značná část populace narozena v kraji a mají pozitivní vztah ke svému regionu, stále je pozorována nižší míra identifikace a pocitu zodpovědnosti za region než v regionech, kde žijí rodiny již po několik generací. Aby obyvatelé získávali trvalý vztah ke svému domovu, je jednak nutné, aby zde prožili klíčové okamžiky svého života (vystudování, narození dětí apod.), a jednak je zapotřebí systematicky podporovat identifikaci s regionem. Toho může být dosaženo zdůrazňováním pozitivních hodnot, které se k regionu váží (ať už historických, tak současných). Jedná se o dlouhodobý úkol, který, bude-li úspěšný, povede k větší ochotě setrvat v regionu i v případě nepříznivých životních situací (dočasná nezaměstnanost apod.) a do regionu se vracet (např. po ukončení studia jinde). Identifikaci obyvatel s regionem významnou měrou posilují také kulturní instituce. Image regionu je také formou zpětné vazby, kterou obyvatelé v regionu dostávají (např. od svých přátel z jiného regionu). Proto je nutno podporovat pozitivní image regionů prostřednictvím veřejných mediálních zpráv vyvracejících zažitá, ale skutečnosti neodpovídající stereotypy (např. šedivý region zaměřený dominantně na těžký průmysl a těžbu). Soustředěnými aktivitami státu, kraje, obcí, marketingových společností, destinačních agentur a podniků je potřeba posilovat dobré jméno regionů, což povede k vyššímu respektu vůči daným regionům, a tudíž k vyššímu patriotismu občanů. Aktivity směřující k podpoře pozitivního vnímání strukturálně postižených regionů by následně mohly přispět i k nárůstu počtu návštěvníků v krajích a v souvislosti s tím i ke zvýšení počtu pracovních míst v cestovním ruchu. Důležité jsou také endogenní faktory, zejména fungující komunity, které připoutávají jednotlivce k místu. Je potřeba podporovat aktivity občanské společnosti, finančně, organizačně a formou propagace spolkové činnosti.

Opatření

- **Výuka k občanství.** Ačkoli občanská výchova je běžnou součástí vzdělávacích plánů, je potřeba ji modernizovat tak, aby byla pro žáky atraktivní a zážitková. Je nutné posílit její zaměření na budování vztahu k místu, kde se žáci narodili a kde vyrůstali jejich rodiče. V rámci toho je vhodné zdůrazňovat význam místních současných i historických osobností, patronů měst a podporovat místní tradice a události.
- **Podpora lokálních značek a výrobců.** Projekty na propagaci místních produktů, ožívování historicky úspěšných značek.
- **Podpora místních a regionálních kulturních organizací a institucí.** Kulturní instituce zvyšují jak identifikaci občanů s regionem, tak image regionu navenek. Je

vhodné rozvíjet činnost zavedených kulturních organizací a podporovat jejich působení v regionu i mimo region (propagace, účast na mezinárodních festivalech apod.).

- **Marketingové kampaně.** S cílem překonávat stereotypy ve vnímání regionů, poukazovat na atraktivitu, úspěšné příběhy apod.
- **Projekty na podporu sounáležitosti.** Aby obyvatelé získávali trvalý vztah ke svému domovu, je na jedné straně nutné, aby zde prožili klíčové okamžiky svého života a na druhé je potřeba systematicky podporovat identifikaci s regionem. Toho může být dosaženo zdůrazňováním pozitivních hodnot, které se k regionu váží.
- **Podporování participativních aktivit občanů při strategických plánovacích procesech.** Finanční a organizační podpora činnosti občanských sdružení a jejich aktivního zapojování do činností samospráv a dalších veřejných organizací, které posílí sepjetí komunit s místem.

Přehled vybraných opatření strategie RESTART v kontextu podpory KKO

- IV.A.2.1. Podnikavý region (PODREG) – program na podporu začínajících podnikatelů a potenciálních podnikatelských záměrů a MSP s vlastním produktem/službou (gesce MPO)
- IV.C.2.1. Specifická podpora výzkumu ve strukturálně postižených regionech (MŠMT)
- IV.D.2.1. Podpora modernizace výuky a obnovy materiálně-technického zázemí škol a školských zařízení (MMR)
- IV.D.2.2. Komplex opatření rozvíjející kariérové poradenství a celoživotní vzdělávání v krajích (MPSV)
- IV.E.4.1. Změna image strukturálně postižených regionů (MMR)
- IV.E.4.2. Podpora kulturních a kreativních odvětví (MK)
- IV.F.2.2. Příprava studií využitelnosti specifických brownfieldů (MMR)
- IV.F.2.3. Program na podporu občanské vybavenosti a obslužnosti obcí ve strukturálně postižených regionech (MMR)

Shrnutí

Strategický rámec hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje obsahuje návrh postupu, jak strukturálně postiženým regionům pomoci zlepšit hospodářskou i sociální situaci. Přímou součástí ekonomických problémů je nízká atraktivita krajů pro život obyvatel a menší nabídka perspektivních pracovních příležitostí. Strategický rámec proto navrhuje zvýšení atraktivity bydlení, zvýšení patriotismu a aktivního životního stylu například i prostřednictvím dostupnosti kulturních zařízení. Kulturní organizace jsou zároveň zmiňovány jako prvky posilující identifikaci obyvatel s regionem a spoluutvářející image dané lokality. Kreativní průmysl by měl být jako rostoucí oblast ekonomiky podporován prostřednictvím budování podnikatelské infrastruktury, jako jsou inkubátory a coworkingová centra.

Strategický plán Moravskoslezského pro roky 2019–2027

Krajská rozvojová koncepce vychází z dlouhodobé vize, určuje prioritní témata rozvoje, stanovuje strategické oblasti změn, kterých chce kraj dosáhnout, navrhuje opatření a typové aktivity, i návrhy strategických projektů, které mají k dosažení cílů vést. Kulturou se zabývá pilíř 6 s názvem Atraktivnější a kulturnější kraj, který obsahuje 3 oblasti se strategickými cíli a konkrétními opatřeními.

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Pilíř 6 Atraktivnější a kulturnější kraj se skládá ze 3 částí: Kulturní a přírodní dědictví, Živá kultura a kreativita, Komunity a veřejné prostory. Každá oblast má stanovený strategický cíl, který by měl být dosažen prostřednictvím konkrétních opatření a typových aktivit.

Atraktivnější a kulturnější kraj			
	6.1 Kulturní a přírodní dědictví	6.2 Živá kultura a kreativita	6.3 Komunity a veřejné prostory
Strategický cíl	Posílení udržitelného rozvoje a atraktivity území a revitalizace a konverze památkově hodnotných staveb, muzeí, galerií, divadel, knihoven, kulturních zařízení a dalších objektů tak, aby nově, nebo inovativně sloužily veřejnosti	Vytváření podmínek pro nová pracovní místa v kulturně kreativních odvětvích a zvýšení podílu kulturních a kreativních odvětví na regionální ekonomice	Zvýšení aktivity komunit a spolků zapojených do rozvoje území
	a) Zvýšit efektivní a udržitelné využívání památek, muzeí a kulturní infrastruktury b) Podporovat mobilitu, vzdělávání a síťování v oblasti kulturního rozvoje c) Podporovat udržitelný cestovní ruch v regionu	a) Zvýšit kvalitu řízení kultury b) Mapovat potenciál kulturních a kreativních odvětví c) Vytvářet podmínky pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví d) Podporovat inovativní kulturní projekty s vysokou přidanou hodnotou pro kraj	a) Posilovat roli občanské společnosti a komunitně vedený místní rozvoj, aktivizovat místní potenciál b) Regenerovat veřejné prostory a využívat veřejný prostor jako místo pro komunitní akce (Města a obce pro lidi) c) Podpora znevýhodněných oblastí Moravskoslezského kraje
Opatření / typové aktivity			

6.1 Kulturní a přírodní dědictví

Strategický cíl

Posílení udržitelného rozvoje a atraktivity území a revitalizace a konverze památkově hodnotných staveb, muzeí, galerií, divadel, knihoven, kulturních zařízení a dalších objektů tak, aby nově, nebo inovativně sloužily veřejnosti

Požadovaná změna

Moravskoslezský kraj se stane vzorovým regionem pro šetrné využívání kulturního a přírodního dědictví. Současně bude aplikovat udržitelný a vyvážený přístup ve všech aspektech. Kraj systematickým a profesionálním řízením této oblasti dosáhne zachování výjimečných hodnot a jejich využití pro navýšení rozvojového potenciálu kraje.

Zdůvodnění

- Kraj disponuje významným kulturním a přírodním dědictvím. Na území kraje se nachází, mimo jiné, 19 národních kulturních památek a 3 chráněné krajinné oblasti pokrývající šestinu území.
- Dolní oblast Vítkovice je třetí nejnavštěvovanější národní kulturní památka, která představuje inspirativní revitalizaci brownfieldu a unikátní příklad inovativního využití kulturního dědictví s dopadem do území.
- Bohatý potenciál kulturního dědictví není dostatečně využíván pro změnu image kraje a identitu jeho obyvatel. Chybí relevantní data pro oblast kultury.
- Dílčí části kraje, zatížené těžbou, nebo průmyslem, trpí poškozeným životním prostředím.
- Image kraje je často spojena s negativními asociacemi a stereotypy.

Opatření / typové aktivity

a) Zvýšit efektivní a udržitelné využívání památek, muzeí a kulturní infrastruktury

- Podpora institucí, které uchovávají kulturní dědictví (včetně investic do jejich objektů a jejich vybavení - např. restaurátorské dílny); spolupráce s Národním památkovým ústavem
- Budování návštěvnického zázemí (zkvalitňování a přístupnost informačních center, navigační systémy, zákaznická infrastruktura a doprovodné služby)
- Vytváření potřebné infrastruktury pro edukaci v institucích včetně podpory nových pracovních míst pro lektory
- Inovativní využívání, budování atraktivity a sdílení kulturního a přírodního dědictví (aplikace nových technologií a postupů, vytvoření nabídky zážitkových a badatelských aktivit pro návštěvníky, propojení s řemesly a živou kulturou – workshopy, tvůrčí dílny ad.)

b) Podporovat mobilitu, vzdělávání a síťování v oblasti kulturního a přírodního dědictví

- Podpora vzdělávání profesionálů v oblasti ochrany a prezentace kulturního dědictví (restaurátoři, kurátoři, památkáři, lektori atd.)
- Vzdělávání a osvěta obyvatel (participace, spolupráce, vzdělávání). Propojení se školními osnovami

c) Podporovat udržitelný cestovní ruch v regionu založený na kulturním dědictví

- Propojení turisticky zajímavých míst (cross-visiting) – objevování a propojování potenciálu a přizpůsobování nabídky cílovým skupinám, společný marketing, lepší propojení aktivit podporujících vícedenní návštěvnost, propojení s lokální gastroturistikou, cykloturistikou a aktivním vyžitím pro rodiny a sport
- Zlepšování dostupnosti turistických cílů při zachování principů udržitelnosti (budování doprovodné infrastruktury, navigace)
- Propojení informací o akcích a atraktivitách v kraji (spolupracující síť informačních míst)
- Jazyková přístupnost regionu pro zahraniční návštěvníky

Klíčový indikátor

Počet návštěvníků a přenocování a počet kulturních památek (národních kulturních památek)

6.2. Živá kultura a kreativita

Strategický cíl

Vytváření podmínek pro nová pracovní místa v kulturně kreativních odvětvích a zvýšení podílu kulturních a kreativních odvětví na regionální ekonomice

Požadovaná změna

Kulturu nepodporujeme. Do kultury investujeme. Efektivní využití potenciálu kulturních a kreativních odvětví (KKO) jako nedílné součásti ekonomiky kraje, vytvoření podmínek pro rozvoj KKO, vytvoření kreativního zázemí pro hledání, přilákání talentů, podpora přípravy inovativních projektů. Vytváření podmínek pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví v kraji pro další rozvoj kultury a identity regionu, který bude mít synergické dopady do území. Cílem je přilákat talenty, vytvořit podmínky pro setrvání inspirativních lidí v kraji a rozvoj jejich podnikání, které bude založeno na kulturním dědictví kraje. Bude tím posílena lokální ekonomika, identita kraje a pocit sounáležitosti s regionem.

Zdůvodnění

- Podpora kreativity a lidského talentu představují pro Moravskoslezský kraj změnu image.
- Moravskoslezský kraj má vybudovanou identitu jako průmyslový region. Je poměrně složitě hluboce vžitou kulturu a identitu proměnit.
- Moravskoslezský kraj se definuje pro 21. století jako znalostní region. K tomu může přispívat rozvoj nových pracovních míst založených na kultuře. Tím dojde k posílení podnikání, ale i postupné přeměně identity obyvatel v kraji.

Opatření/typové aktivity

a) Zvýšit kvalitu řízení kultury

- Sběr a využívání dat o činnosti a fungování kulturních organizací pro evaluaci a směřování dalšího rozvoje. Sjednocení informací o návštěvnosti všech typů atraktivit (nejen zařízení zřízených krajem)
- Zefektivnění systému dotací a jejich transparentnost

b) Mapovat potenciál kulturních a kreativních odvětví

- Analýza kulturních a kreativních odvětví ve spolupráci a metodickém sladění s analýzami Statutárního města Ostravy
- Identifikace odvětví s nejvyšším potenciálem růstu v kraji (vývoj počtu pracovních míst, synergie s chytrou specializací ekonomiky a inovačním ekosystémem ve spolupráci s Moravskoslezským inovačním centrem)
- Sběr inspirativních zdrojů a modelových příkladů projektů z vnějšího prostředí

c) Vytvářet podmínky pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví

- Zajištění personálních kapacit, rozvoj znalostí, podpora při přípravě projektů, školení.
- Granty, finanční podpora, pobídky

- Podpora síťování, spolupráce, komunikace, marketingu, osvěty a partnerství. Spolupráce kulturních institucí, nikoliv fúze
- Podpora vytváření a realizace víceoborových pilotních projektů (např. Kreativní akademie, TechArt) s využitím inspirace dobrých praktik ze zahraničí
- Vytvoření databáze nevyužitých prostor s potenciálem pro KKO
- Podpora talentů a vzdělávání – budování infrastruktury pro rozvoj talentů a kreativity, podpora mobility umělců, síťování, podpora návazného oborového vzdělávání, možnost odborné profesionalizace, podpora kreativity ve vzdělávání. Zapojení špičkových osobností a umělců (účast a patronace soutěží a akcí pro talenty)
- Budování infrastruktury typu „Fajnova dílna“
- Podpora virtualizace, virtuální výstavy ad.
- Podpora filmového průmyslu – krajský filmový fond, marketingová podpora regionu

d) Podporovat inovativní kulturní projekty s vysokou přidanou hodnotou pro kraj

- Stanovení kritérií pro projekty s vysokou přidanou hodnotou
- Zjednodušená administrace a podpůrná asistence pro komunikaci s poskytovateli financování Mikrogranty, mikropůjčky, transparentnost rozdělování prostředků

Klíčový indikátor

Počet pracovních míst v kulturních a kreativních odvětvích

6.3. Komunity a veřejné prostory

Strategický cíl

Zvýšení aktivity komunit a spolků zapojených do rozvoje území

Požadovaná změna

Obyvatelé měst se aktivně podílí na lokálním rozvoji a pomáhají zvyšovat atraktivnost i kvalitu života v místě, kde žijí. Veřejná správa (na lokální i regionální úrovni) spolupracuje napříč tématy s neziskovými organizacemi, spolky a dalšími subjekty i jedinci se zájmem o rozvoj území. Veřejné prostory ve městech jsou příjemným, atraktivním, flexibilním a kreativním místem pro setkávání a volný čas všech věkových skupin.

Zdůvodnění

- Kvalitě veřejných prostranství je věnována malá pozornost.
- Ve městech přetrvává významný počet nevyužívaných a zanedbaných ploch a budov, narostl počet vyloučených lokalit, některé městské části získávají charakter periferií.
- Přítomnost ekologických zátěží a brownfieldů působí negativně na atraktivitu a image kraje a je jednou z motivací odchodu z regionu.
- Problémem je absence kritéria estetiky a architektonické kvality při zadávání veřejných zakázek, které jsou soustředěny pouze na nízkou cenu.
- U prostorů s komerčním využitím je běžná nízká estetická kvalita a nadvláda reklamních ploch.
- Souvislý pokles atraktivity centrálních částí měst (zhoršující se maloobchod i služby).

- Pro města je spolková činnost méně charakteristická, částečně ji nahrazují komunity u volnočasových aktivit.
- Moravskoslezský kraj již řadu let realizuje na regionální úrovni aktivity, které jsou v souladu s principy Místní Agendy 21. Příležitostí je také partnerství Místních akčních skupin a spolupráce dalších aktivních lokálních platforem.

Opatření/ typové aktivity

a) Posilovat roli občanské společnosti a komunitně vedený místní rozvoj, aktivizovat místní potenciál

- Podpora spolkového života, spolupráce a vzájemné výměny zkušeností spolků (soutěže, granty, vzdělávání)
- Podpora neziskových organizací, propagace dobrovolnictví (granty, soutěže, marketing, koordinace činností s příspěvkovými organizacemi kraje)
- Komunitní role škol, rozvoj škol jako center dalšího vzdělávání (vzdělávání jako celoživotní proces, aktivní zapojení členů komunity do vzdělávání, využívání místních expertů)
- „Moc malých projektů“ – síla velkého počtu menších projektů, zjednodušení administrativy, dostupnost pro místní realizátory
- Posílení výuky znalostí o kultuře a kulturním dědictví pro různé skupiny obyvatel kraje. Inovace vzdělávacích programů škol o informace z oblasti nemotné kultury a regionálních tradic s cílem hlubšího poznání a porozumění regionálním specifikům
- Posílení znalostí k ochraně životního prostředí, využití dobrých příkladů při komunitně vedeném rozvoji, aktivní zapojení – např. v Místní agendě 21
- Podpora sociálního podnikání a života v komunitě
- Vzdělávání samosprávy a lokálních aktérů – poradenství k estetizaci, udržitelnému rozvoji, společensky odpovědnému zadávání veřejných zakázek, nových forem zapojování obyvatel – např. s využitím ICT. Zefektivnění veřejné správy (on-line komunikace, hodnocení kvality, dostupnost informací a dat, transparentnost)
- Spolupráce napříč veřejnou správou, (nejen formální) spolupráce krajského úřadu, obcí, dobrovolných svazků obcí, státních institucí
- Aktivity Místní agendy 21: zlepšování kvality veřejné správy, strategického řízení, zapojování veřejnosti a budování místního partnerství, s cílem podpořit systematický postup k udržitelnému rozvoji na místní či regionální úrovni
- Specifická podpora deprivovaných či strukturálně postižených oblastí – infrastruktura, vybavenost, obslužnost, ekonomický rozvoj, cestovní ruch, bydlení apod.

b) Regenerovat veřejné prostory (exteriér i interiér) a využívat veřejný prostor jako místo pro komunitní a kulturní akce, umění, volnočasové aktivity (Města a obce pro lidi)

- Zvyšování role architektury a designu ve veřejném prostoru (estetika, funkčnost, udržitelnost) – architektonické soutěže, standardy, okrašlovací spolky, DesignLab
- Využití dočasně nebo dlouhodobě nevyužitých budov a prostor pro kulturní, společenské, vzdělávací a volnočasové akce (např. mobilní/sdílené kulturní zázemí pro využití dočasně nevyužívaných prostor), odstraňování dlouhodobě nevyužívaných a nevyužitelných budov bez kulturní nebo společenské hodnoty
- Spolupráce s firmami a majiteli nemovitostí v okolí veřejných prostor, jako spolutvůrci jeho podoby (zejména maloobchod, služby), pobídky, diskuse ke společným zájmům a aktivitám (aplikace městského managementu)

- Estetizace zastávek, nádraží, čekáren, komunikačních ploch
- Zvyšování atraktivity a odolnosti veřejného prostoru prostřednictvím zeleně (zmírňování dopadů klimatické změny a prevence tepelných ostrovů, retence vody, čistota ovzduší, redukce hluku)
- Na vhodných místech podpora urbánní divočiny, spontánní zarůstání zelení
- Oživování sídelních center a zvyšování atraktivity veřejného prostoru prostřednictvím kulturních a kreativních odvětví
- Podpora konceptu tzv. živých městských laboratoří (urban living labs)
- Vytváření podmínek pro zdravý životní styl a pohyb
- Úprava legislativy (společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek – zohlednění environmentálních, sociálních, estetických a dalších kritérií)

Klíčový indikátor

Počet objektů brownfields regenerovaných pro nové využití

Příklady strategických projektů

Strategický projekt		Nositel	Oblast změny
Turistické využití Jesenicka	• Turistická infrastruktura Slezská Harta	obce/města	6.3
	• Cyklostezka Slezská Harta	obce/města	6.3
	• Lyžařské propojení Malá Morávka – Karlov	obec/město	6.3
Turistické využití Beskyd	• Wood Arena Ostravice	MSK, obec/město, soukromý subjekt	6.1
	• Kabinová lanovka na Pustevny	MSK, obec/město, soukromý subjekt	6.1
Pohornická krajina	• Skokanský areál Frenštát pod Radhoštěm	obec/město	6.1
	• Karvinské moře	MSK, obec/město, soukromý subjekt	6.1
	• Vybudování cyklotras na území města Karviné a v pohornické krajině	obec/město, soukromý subjekt	6.1
Moravskoslezská vědecká knihovna		MSK, obec/město	6.1
Přístavba Galerie výtvarného umění v Ostravě		MSK, obec/město	6.1
Ostravská koncertní hala		obec/město, MSK	6.1
Muzeum+		Ministerstvo kultury, DOV	6.2
Svět techniky 2020+		DOV	6.2

Shrnutí

Strategie rozvoje MSK 2019-2027 je dokumentem, který ukazuje, ve kterých oblastech a jak se chce kraj rozvíjet v letech 2019 až 2027. Součástí dokumentu je pilíř 6, která se detailně zabývá rozvojem kultury a konkrétními opatřeními v této oblasti. Pilíř 6 Atraktivnější a kulturnější kraj se skládá ze 3 částí: Kulturní a přírodní dědictví, Živá kultura a kreativita, Komunity a veřejné prostory. Kultura je spojována nejen s kulturním dědictvím a podporou kulturních a kreativních odvětví, ale také s rozvojem udržitelného cestovního ruchu, se

vznikem pracovních míst, ochranou životního prostředí, podporou sociálního podnikání, vzděláváním, regenerací veřejných prostor a zlepšením kvality života. Podle strategie není dostatečně využíván potenciál kulturního dědictví pro změnu image kraje a identitu jeho obyvatel. Je tedy nutná edukace v oblasti kulturního dědictví, podpora mobility a síťování. Zároveň je třeba propojit kulturní a přírodní dědictví s udržitelným cestovním ruchem. Se změnou image a vznikem pracovních míst souvisí podpora kulturních a kreativních odvětví, které jsou vnímány jako nedílná součást ekonomiky kraje. Sběr dat, zefektivnění systému dotací, vyhledávání inspirativních příkladů z vnějšku a vytváření podmínek pro rozvoj mohou dle strategie přispět k podpoře KKO v kraji. Kultura, architektura a design mají svou nezastupitelnou roli v regeneraci a estetizaci veřejného prostoru. Ochrana životního prostředí přímo souvisí se zlepšením kvality života a vytvářením prostoru pro zdravý životní styl. Do územního rozvoje je třeba zapojit i komunity prostřednictvím podpory spolkového života a neziskových organizací. Je nutné posílit komunitní roli škol a posílit výuku zaměřenou na porozumění regionálním specifikům. Důležité je také podpořit vzdělávání lokálních aktérů a zástupců samosprávy s cílem společensky odpovědného chování. Strategie nastiňuje možnosti financování jednotlivých opatření prostřednictvím evropských fondů. Součástí strategie jsou i příklady konkrétních strategických projektů, mezi které patří například: Moravskoslezská vědecká knihovna, Přístavba Galerie výtvarného umění v Ostravě, Koncertní sál, Muzeum + a Svět techniky 2020+ a další.

Strategie ITI ostravské aglomerace

Integrovaná teritoriální investice je nástroj investičního plánování, určený pro silně urbanizované území, které mají klíčový význam z hlediska ekonomického růstu a mezinárodní konkurenceschopnosti. V České republice může tento nástroj využít sedm velkých metropolitních oblastí a aglomerací včetně ostravské. Regionální a místní orgány musejí v budoucnu pracovat společně a „odbourat“ administrativní hranice. Principy subsidiarity a partnerství představují jeden z předpokladů fungování modelu víceúrovňové správy v území. Integrovaná teritoriální investice je mechanismus, který umožňuje průřezově čerpat finanční prostředky z několika prioritních os jednoho nebo více operačních programů Evropských strukturálních a investičních fondů.

Obrázek 1 Metropolitní oblasti České republiky pro realizaci ITI

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Kromě kvality sídelní zeleně hraje důležitou roli existence bývalých průmyslových nevyužívaných areálů na území měst – jen v Ostravě je vykazováno cca 15 % zastavěné plochy v kategorii brownfields. Některé brownfields jsou příležitostí pro využití jako zelené plochy právě pro posílení kulturní, estetické a přírodní funkce krajiny.

Investiční priority podle dohody klíčových aktérů aglomerace na jednání v Čeladné 6. května 2014

1. Zvýšit kvalitu vzdělávání a zvýšit uplatnitelnost (podpora přírodovědných a technických oborů, vyšší kvalita služeb, restrukturalizace průmyslu, jazyková vybavenost).
2. Zvýšit kvalitu dopravní infrastruktury a mobility v aglomeraci.
3. Podpora investic a vzniku pracovních míst.
4. Výzkum, vývoj, inovace a podpora uplatnění v praxi (vč. podpory MSP a třetí role univerzit).
5. Snížit emise v ovzduší a zefektivnit nakládání s energiemi a odpady.
6. Podpora inovativního podnikání a podnikavosti (vč. orientace na sociální podniky)
7. Revitalizovat zanedbané plochy a areály.
8. Zvýšit zaměstnanost, zlepšit soulad nabídky a poptávky na trhu práce a zapojit dlouhodobě nezaměstnané a znevýhodněné skupiny do trhu práce.
9. Propagovat a využít kulturní dědictví.

Specifický cíl ITI PRÁCE 1.1 Zvýšit uplatnitelnost obyvatel na trhu práce

Hlavní zjištění:

- Spolupráce škol v aglomeraci s podniky a zaměstnavateli je omezená a výuka na školách neodpovídá současným potřebám trhu práce.
- Nedostatečně kvalitní lidské zdroje (slabá jazyková vybavenost – komunikace v cizích jazycích, zhoršující se dovednosti absolventů).
- Strukturální změny spojené s útlumem těžkého průmyslu.

Návrh opatření:

1.1.1 Vytvoření podmínek pro kvalitní přípravu na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoj klíčových přenositelných kompetencí pro uplatnění na trhu práce

Návaznost na OP Výzkum, vývoj a vzdělávání, SC 3.1.5 zvyšování kvality vzdělávání a odborné přípravy včetně posílení jejich relevance pro trh práce (nebude řešeno nástrojem ITI)

Zvýšení spolupráce škol a zaměstnavatelů při podpoře kreativity a zájmu o přírodní a technické obory.

Rozšíření spolupráce mezi školami vzájemně, a s dalšími vzdělávacími zařízeními, sdílení dobré praxe a propojení neformálního, zájmového a odborného vzdělávání zaměřené na inovace technologií a efektivní výuku odborných a podnikatelských kompetencí a podporu žáků s vynikajícími výsledky v praktických předmětech.

Specifický cíl ITI PODNIKÁNÍ 2.1 Podpořit podnikavost obyvatel a rozvoj malých a středních podniků

Hlavní zjištění:

- Nízká ochota podnikat a založit novou firmu, přetrvávající zaměstnanecká mentalita.
- Nedostatek podnikatelských kompetencí.
- Pomalu rostoucí podnikatelská aktivita v aglomeraci.
- Omezená a nekoordinovaná podpora pro malé a střední podniky v aglomeraci, zejména v řemeslných a technických oborech.

Návrh opatření:

2.1.1 Zvýšit podnikatelské kompetence obyvatel a zvýšit motivaci k podnikání

2.1.2 Zvýšit počet a podpořit růst malých a středních firem

Cílem opatření ITI zaměřeného na malé a střední podniky je podpořit:

- Aktivity podporující motivaci a ochotu podnikat
- Aktivity zvyšující podnikatelské kompetence a dovednosti obyvatel
- Aktivity podporující zakládání a rozvoj malých a středních firem

- Aktivity na podporu rozvoje kreativních oborů a vyšší kvality služeb podpůrné podnikatelské infrastruktury

Specifický cíl ITI PODNIKÁNÍ 2.2: Zvýšit atraktivitu pro investice

Hlavní zjištění: Hrozící odliv stávajících investorů a velkých zaměstnavatelů v aglomeraci. Na území aglomerace zůstávají nevyužité plochy a areály s potenciálem komerčního využití pro podnikání a investice. Dopravní infrastruktura v aglomeraci, jako jeden z klíčových faktorů konkurenceschopnosti při lákání nových investic, vyžaduje vyšší kvalitu a napojení na mezinárodní dopravní síť.

Návrh opatření: 2.2.1 Regenerace zanedbaných ploch a objektů kulturního dědictví za účelem využití pro zvýšení atraktivity měst a podporu nových investic. Vazba na operační programy OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (prioritní osa Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků) a IROP (prioritní osa Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí).

Shrnutí

Ostravská aglomerace může využít Integrované teritoriální investice, což je nástroj investičního plánování. Vybrané investiční priority a specifické cíle strategie v omezené míře reflektují kulturu a kreativní odvětví. Jmenovitě se jedná o: 1) Specifický cíl ITI PRÁCE 1.1 Zvýšit uplatnitelnost obyvatel na trhu práce, 2) Specifický cíl ITI PODNIKÁNÍ 2.1 Podpořit podnikavost obyvatel a rozvoj malých a středních podniků, 3) 2.2: Zvýšit atraktivitu pro investice. Konkrétní opatření zahrnují: Zvýšení spolupráce škol a zaměstnavatelů při podpoře kreativity a zájmu o přírodní a technické obory, Aktivity na podporu rozvoje kreativních oborů a vyšší kvality služeb podpůrné podnikatelské infrastruktury, Revitalizace a regenerace zanedbaných ploch a areálů a objektů kulturního dědictví za účelem využití pro zvýšení atraktivity měst a jejich zázemí a podporu nových investic. Dokument uvádí i návaznost zmiňovaných opatření na konkrétní možnost čerpání finanční podpory z operačních programů EU.

Strategický plán rozvoje města Ostrava 2017–2023 – FAJNOVA

Nový strategický plán rozvoje města FAJNOVA je platný od roku 2017 do roku 2023. Ve strategii má kultura vyčleněn omezený prostor, tematicky se částečně prolíná s Konceptí rozvoje kultury SMO z roku 2014.

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Fajnova navrhuje tyto konkrétní změny do roku 2023 v oblasti kultury ve **strategickém cíli 1 – Propojit město uvnitř a se světem:**

- Větší prestiž a širší nabídka významných kulturních, obchodních a odborných akcí a atraktivit nadregionálního významu.
- Vyšší koncentrace významných regionálních a národních institucí v Ostravě (např. vzdělávacího charakteru – muzeum dopravy, národní muzea, národní galerie; významných služeb veřejnosti).

Jako příklady projektů vedoucích k těmto změnám strategie navrhuje výstavbu nového koncertního sálu (v rámci rekonstrukce Domu kultury města Ostravy) nebo další rozvoj a revitalizaci Dolní oblasti Vítkovice (např. v oblasti kulturních a komunitních aktivit, pro podnikání a pro technické a technologické vzdělávání), dále například rekonstrukci Divadla J. Myrona.

Strategický cíl 2 – Oživit centrum města obsahuje tyto konkrétní návrhy změn:

- Vyšší kvalita veřejného prostoru v centru.
- Větší množství obyvatel i návštěvníků v ulicích historického centra z důvodu kvalitní architektury a živé kultury.
- Kvalitnější péče o historické dědictví (především architektonicky cenné objekty).

Jako příklad projektů se uvádí revitalizace Černé louky, rekonstrukce historické budovy městských jatek – přeměna na kulturní centrum, či rozvoj území mezi Novou Karolinou a DOV.

Ve strategickém cíli 3, který se týká vzdělávání, je zahrnuta i kreativita – Zavedení systémového rozvoje měkkých kompetencí (komunikace, kreativita, řešení problémů a další) do všech základních škol na území města. Mezi příklady projektů můžeme najít Výstavbu Moravskoslezské vědecké knihovny, Novou budova Fakulty umění a sportovní areál Ostravské univerzity, „AdTech“ – Rozvoj kreativity žáků a studentů s využitím technologie 3D tisku.

Strategický cíl 4 zaměřený na podporu podnikavosti obsahuje celou řadu příkladů projektů cílících na rozvoj kreativity, potažmo kulturních a kreativních odvětví, jako Řemeslný inkubátor, Kreativní klastr, Sdíčko.

Strategický cíl 5 – Podporovat komunitní život a zapojit občany do správy města je v souladu s Konceptí rozvoje kultury a uvádí následující příklady opatření:

- Systematičtější podpora aktivit komunit, uměleckých a kulturních spolků a skupin, které generují nová řešení a přístupy nebo reagují na společenskou poptávku a zadání.
- Grantová schémata nastavená na reálné potřeby a zajištění organizační připravenosti města (kapacity, kompetence, víceleté financování).
- Vytvoření prostoru pro moderní pojetí kulturních zařízení ve smyslu propojování různých oblastí a jejich podpora městem (napříč odbory)
- Rozvoj mezinárodní spolupráce a otevření se světu formou konání mezinárodních konferencí, zavedení programů města pro organizaci špičkových akcí s mezinárodní účastí.
- Vytvoření podmínek pro uplatnění nových a unikátních uměleckých forem.
- Zvýšení intenzity dobrovolnických aktivit, participace veřejnosti na realizaci řešení.

Shrnutí

Strategický plán rozvoje města FAJNOVA je platný do roku 2023 a tematicky se částečně překrývá s Konceptí kultury z roku 2014. Ve strategických cílech se objevují záměry propojení a oživení města v souvislosti s kulturou. Ve městě by se měly konat prestižnější kulturní, sportovní, obchodní a odborné akce nadregionálního významu a sídlit zde významné instituce. Kvalita veřejného prostoru, architektury a péče o historické dědictví by se měla zvýšit. Město chce zavést systémový rozvoj měkkých kompetencí, podporovat podnikavost (podpora inkubátorů a klastrů) i komunitní život a zapojit občany do správy města (například i nastavením grantových schémat na reálné potřeby). Měly by vzniknout podmínky pro

uplatnění nových uměleckých forem, propojování různých oblastí života města s kulturou a pro rozvoj mezinárodní spolupráce.